

glasilo

vrhovnega sveta

---

leto XCIII april–avgust 2012

413

Pascual Chávez

»Priče evangeljske korenitosti«

Poklicani, da v zvestobi živimo don Boskov apostolski načrt.

»Delo in zmernost«

Pascual Chávez

»PRIČE EVANGELJSKE KORENITOSTI«

Poklicani, da v zvestobi živimo don Boskov apostolski načrt.

“Delo in zmernost”

Pascual Chávez

»PRIČE EVANGELJSKE KORENITOSTI«

Poklicani, da v zvestobi živimo don Boskov apostolski načrt.
“Delo in zmernost”

GVS 413

Naslov izvirnika

“Testimoni della radicalità evangelica.”

Chiamati a vivere in fedeltà il progetto apostolico di Don Bosco. “Lavoro e temperanza”

Atti del Consiglio Generale (Glasilo vrhovnega sveta)
leto XCIII april–avgust 2012, št. 413

Atti del Consiglio Generale je uradni organ animacije
in obveščanja za salezijansko družbo

Prevedel: Stane Okorn

Uredil: Marjan Lamovšek

Računalniški prelom: Marjan Lamovšek

Izdal in razmnožil
Salezijanski inšpektorat, Ljubljana

Namesto rokopisa za člane salezijanske družbe
Ljubljana, 2012

1. SKLIC 27. VZ. 1.1 Opravljeni koraki za določitev teme. 1.2 Temeljni cilj teme. 1.3 Sadovi, ki jih pričakujemo od uresničenja teme. 1.4 Druge naloge. 2. ŽIVLJENJE IN SALEZIJANSKO POSLANSTVO V DANAŠNJEM SVETOVNEM OKVIRU. 2.1 Kulturni izzivi. 2.2 Cerkevni izzivi. 2.3 Institucionalni izzivi. 2.4 Osebni izzivi. 2.5 Mladi kot izziv. 2. EVANGELJSKA KORENITOST SALEZIJANSKEGA POSVEČENEGA ŽIVLJENJA. 3.1 Evangeljska korenitost posvečenega življenja. *Poklic* (K 22 in 25; 97 in 98). – *Duhovna izkušnja: Kristusovi učenci in iskalci Boga. – Kristusovi učenci* (K 61–84). – *Iskalci Boga* (K 85–95). – *Bratsko življenje: v bratskih skupnostih* (K 49–59). – *Poslanstvo: poslani k mladim* (K 26–48). 3.2. – Salezijanski izraz evangeljske korenitosti: *delo in zmernost. – Delo. – Zmernost*. 3.3. Pogoji za uresničevanje teme. *Postopki, ki jih je treba uvesti. Miselnost, ki jo je treba spremeniti. Strukture, ki jih je treba spremeniti*. 4. SKLEP. 5. MOLITEV. Molitev k sv. Janezu Bosku.

Rim, 8. aprila 2012

Slovesni praznik Gospodovega vstajenja

Predragi sobratje!

Pravkar smo sklenili plenarno sejo Vrhovnega sveta, na kateri smo razmišljali o temi in o ciljih prihodnjega vrhovnega zbora. Že pred skupnimi obiski (*visita d'insieme*) smo kot svet poglobili izzive, ki smo nanje naleteli v družbi; skupni obiski so nam ponudili nadaljnje prvine za razumevanje razmer. Tako hoče tema vrhovnega zbora ravno biti odgovor na take izzive, da bi pomagali družbi, kako naj bi stopala po poteh, ki nam jih nakazuje Sveti Duh v tem našem zgodovinskem okolju.

1. SKLIC 27. VZ

Na veliko noč, slovesni praznik Gospodovega vstajenja, vam z veseljem pišem to pismo, s katerim **sklicujem 27. vrhovni zbor**, po predpisih 150. člena naših konstitucij.

Naslov teme bo »**Priče evangeljske korenitosti**«. Pri tem gre za posebno pomembno točko za nas, saj je vrhovni zbor »poglavitno znamenje edinosti Družbe v njeni različnosti« (K 146). Tako bomo mogli okrepiti to edinost, ko bomo skupaj razmišljali, kako naj bi ohranili zvestobo evangeliju in ustanovnikovi karizmi in čut za potrebe časa in kraja« (K 146). Prepustimo se Duhu vstalega Kristusa, da nas razsvetli in spremlja, ter Mariji Pomočnici, da nam bo učiteljica in vodnica.

Vabim vas, da v tem dogodku gledate novo in obetavno dobo življenja Družbe, ki je od 2. vat. zbora naprej uresničevala nenehno in globoko duhovno in pastoralno prenovo, da bo lahko dala odgovor na Božjo voljo za boljše služenje Cerkvi, v dinamični zvestobi don Bosku, in na potrebe in pričakovanje mladih (gl. K 146).

Prihodnji vrhovni zbor bo 27. v zgodovini naše družbe. Potekal bo v Rimu v Salesianumu v generalni hiši. Začel pa se bo v soboto 22. februarja 2014 v Turinu, zibelki naše karizme; tja se bomo odpravili, da bi se nadihali domačega zraka, se srečali z našim očetom don Boskom, zajemali pri virih karizme, kakor smo napravili na prejšnjem vrhovnem zboru. Začeli bomo zasedanje zbora z obhajanjem Evharistije v baziliki Marije Pomočnice in z obiskom krajev salezijanskih izvirov. Nato bomo odpotovali v Rim, sedež zbora. Za regulatorja 27. VZ sem imenoval duh. Frančiška Cereda, ki ima od tega trenutka naprej odgovornost, da spremlja njegovo pripravo in potek.

Izbrana tema se tiče evangeljske korenitosti, ki v geslu »*delo in zmernost*« dobiva razlago don Boskovega življenjskega programa in njegovega delovanja, ki je izražen v geslu »*da mihi animas cetera tolle*«. Hoče nam pomagati, da bi poglobili svojo karizmatično identiteto, se zavedeli svojega poklica, da bi v zvestobi živeli don Boskov apostolski načrt. Pri skupnih obiskih (*visite d'insieme*) smo pogosto omenjali to temo, saj se je zdela meni in vrhovnim svetovalcem bistvena prvina naše duhovnosti; korenito življenje namreč pomeni don Boskovo notranjo povezavo; le-ta je podpirala njegovo neutrudljivo delavnost za reševanje mladih in je prispevala k razcvetu Družbe.

Vsebina je obširna. Zato hočemo osrediniti pozornost 27. VZ posebno okoli štirih tematskih sklopov: v edinosti in z veseljem živeti salezijanski posvečeni *poklic*, ki je Božji dar in osebni načrt življenja; opraviti

močno *duhovno izkušnjo*, tako da si privzamemo način življenja in delovanja pokornega, ubogega in čistega Jezusa ter tako postanemo iskalci Boga; gradimo *bratstvo* v naših skupnostih življenja in delovanja; se velikodušno posvečamo *poslanstvu*, tako da hodimo z mladimi in damo svetu upanje.

1.1. Opravljeni koraki za določitev teme

Da bi določili temo za 27. VZ, smo izhajali iz življenja inšpektorij. V pripravi na skupni obisk so inšpektorije namreč preverile usvojitvev 26. VZ in so nakazale nekatere načrte za prihodnost; podrobneje so prikazale večja uresničenja v zadnjih letih, pomembnejše izzive, vire moči, da bi se spoprijele s prihodnostjo, in težave, ki se z njimi srečujejo.

Skupni obiski so postali tako prvi korak na pripravo 27. VZ, ker so nam prikazali stanje v družbi v različnih razmerah: močne in slabe točke, priložnosti in izzive. Vedno bolj pogosta in občutna se je kazala potreba, da bi salezijsko življenje in mladinsko poslanstvo živeli z večjo zavzetostjo in rodovitnostjo. Iz tega se pojavlja nujna, da se vrnemo k tisti evangeljski korenitosti, ki je značilna za naše apostolsko posvečenje in najde svoj izraz v značilnem salezijskem geslu »delo in zmernost«, ki je bilo tako ljubo don Bosku. Hkrati pa so se pojavljala, sicer z drugačnimi poudarki, druga področja, kot inkulturacija, poklici, formacija, prenova naše vzgojno-pastoralne navzočnosti, nov razmislek o mladinski pastoralni in družbeno obveščanje.

Na koncu plenarne seje vrhovnega sveta za junij–julij 2011 mi je vsak svetovalec izročil svoj predlog glede 27. VZ. Tudi v tem primeru se je najpogosteje predstavljena tema z različnimi spodbudami in poudarki nanašala na zagotovitev večjega prepričanja o naši identiteti (»Kdo smo?«), o naši dejavnosti (»Kaj delamo?«), o naši vzgojno-pastoralni ponudbi (»Kaj ponujamo?«), ki so vsi vidiki, na katere se nanaša korenitost našega uresničevanja poklica posvečenih apostolov.

Postopek za izbiro teme smo torej zaključili s skupnim razmišljanjem, ki smo ga opravili na izredni seji vrhovnega sveta od 26. marca do 4. aprila. Privedlo nas je do opredelitve zgoraj omenjene teme.

1.2. Temeljni cilj teme

Temeljni cilj 27. VZ je pomagati vsakemu sobratu in vsaki skupnosti, da bi v zvestobi živeli don Boskov apostolski načrt; 27. VZ želi torej kot nadaljevanje 26. VZ nadalje utrditi našo karizmatično identiteto. Ta cilj je izrecno predstavljen v začetnih členih konstitucij: mi salezijanci smo namreč poklicani, da »s posebno obliko redovnega življenja uresničimo ustanovnikov apostolski načrt (K 2); v tej posebni obliki življenja so »apostolsko poslanstvo, bratska skupnost in življenje po evangeljskih svetih neločljive prvine našega posvečenega življenja, ki jih je treba živeti v istem vzgibu ljubezni do Boga in do bratov« (K 3).

Naš dokument *Ratio fundamentalis institutionis et studiorum* ob predstavitvi »salezijanske poklicne identitete« iz tega napravi povzetek s poudarkom nekaterih temeljnih potez. Takole pravi: »Po Božjem navdihu je don Bosko živel in nam izročil izviren način življenja in dela« (K 10), ki ga je Sveti Duh obudil v Cerkvi, to je tista »posebna oblika redovnega življenja« (K 2), v kateri odkrijemo »pot naše svetosti« (K 2).¹ Tak poklic utemeljuje vse naše oblikovanje (gl. K 96).

Po misli iz Ratio je temeljna značilnost našega poklica, da smo »**načrt apostolske posvetitve**«, ki je uresničen v petih prvinah, ki opredeljujejo podobo salezijanca, kot so:

- vzgojitelj in pastir mladih, ki ga vodi pastoralna ljubezen (št. 30–32),
- odgovoren član skupnosti (št. 33),
- priča evangeljske korenitosti (št. 34),
- spodbujevalec občestva v don Boskovem duhu in poslanstvu (št. 35–36),
- vključen v Cerkev, odprt za zgodovino in v dialogu s stvarnostjo (št. 37).

Zadnji vrhovni zbori – in to ne le po naključju – so razvili te različne prvine in jih priznali kot temeljnega pomena. Posebno sta 22. in 26. VZ poglobila »načrt apostolske posvetitve«: prvi z dokončno ureditvijo besedila naših konstitucij in splošnega pravilnika, drugi pa z »okrepitvijo karizmatične identitete z vrnitvijo don Boska in z ogrevanjem srca vsakega sobrata

¹ FSDB, št. 26.

z navdušenjem za geslo »da mihi animas«.² Med tema dvema vrhovnima zboroma najdemo vse druge prvine, ki so značilne za salezijanski apostolski načrt: 23. VZ oriše podobo salezijanca kot vzgojitelja in pastirja mladih; 24. VZ kot animatorja skupnosti v don Boskovem duhu in poslanstvu; 25. kot odgovornega člana kake skupnosti.

Zadnja poteza »vključen v Cerkev ...« ni toliko posebna vsebina kakor samo *okolje*, v katerem salezijanec živi in dela. Sicer pa se vsak vrhovni zbor postavlja in uresničuje v cerkvenem in kulturnem okolju.

Iz te preproste analize izhaja ugotovitev: edina poteza salezijančeve podedbe, ki ni bila predmet poglobitve na zadnjem vrhovnem zboru, je tretja: »priča evangeljske korenitosti«. V preteklosti se je korenitost nanašala v večini na evangeljske svete pokorščine, uboštva in čistosti; danes teologija posvečenega življenja ugotavlja, da je pričevanje evangeljske korenitosti poklicanost in ne prostovoljna izbira; svoj temelj ima v Bogu, svojo ukoreninjenost pa v Gospodu Jezusu; nanaša se na vse vidike posvečenega življenja, na bratsko življenje in na poslanstvo. Tudi naša pravila priznavajo korenino našega poklica v Bogu in v Kristusu, ko zatrjujejo, da si mi salezijanci, »ko se docela oklepamo Boga, ki ga nadvse ljubimo, prizadevamo za obliko življenja, ki v celoti temelji na evangeljskih vrednotah« (K 60).

Očitno osebno in skupnostno pričevanje evangeljske korenitosti ni kak vidik, ki stoji ob strani drugih, temveč temeljna razsežnost našega življenja. Zato bo za nas pomembno razvijati temo evangeljske korenitosti, poleg tega pa moramo poleg odnosa do hoje za pokornim, ubogim in čistim Kristusom imeti pred očmi druge vidike naše apostolske posvetitve.

1.3. Sadovi, ki jih pričakujemo od uresničenja teme

Kot sadove 27. VZ pričakujemo, da bomo živeli naše življenje pristneje in zato *vidno, prepričljivo in rodovitno*. To je mogoče, če temelji globoko in življenjsko v Bogu, se pogumno in prepričljivo ukoreninja v Kristusu in njegovem evangeliju in krepi svojo karizmatično identiteto. Zato smo

² P. Chavez, *Da mihi animas, cetera tolle*, v GVS 394, Rim 2006, str. 6.

si v zadnjem šestletju prizadevali, da bi se vrnili k don Bosku, tako da bi v vsakem sobratu obudili navdušenje za geslo »daj mi duše, drugo vzemi«. Z zvestim življenjem po don Boskovem apostolskem načrtu oziroma z življenjem po naši karizmatični identiteti bomo postali bolj pristni; iz živete identitete se bo porodila vidljivost, prepričljivost in poklicna rodovitnost.

Pred šestimi leti sem za sklic 26. VZ zapisal: »Menim, da za nas salezijance danes bolj kot kriza identitete obstaja kriza *prepričljivosti*. Smo v slepi ulici. Zdi se, da smo pod pritiskom »status quo«; obstajajo upori proti spremembam, bolj nezavednim kot namernim. Čeprav smo prepričani o učinkovitosti evangeljskih vrednot, si prizadevamo, da bi dosegla srca mladih, za katere moramo biti znamenje upanja. Pretresa nas dejstvo, da v njihovem življenju vera nima pomembne vloge. Ugotavljamo pičlo soglasje z njihovim svetom in oddaljenost, če že ne odtujenost od njihovih načrtov. Ugotavljamo, da naša znamenja, geste in govornice niso učinkoviti; zdi se, da ne vplivajo na njihovo življenje.«³

V istem pismu sem tudi pisal: »Poleg življenjskega zagona, ki je sposoben pričevanja in žrtvovanja do mučeništva, pozna salezijansko življenje tudi »skušnjava povprečnosti v duhovnem življenju, postopnega pomeščanja in porabniške miselnosti.«⁴ V dokumentih, ki jih je tradicija poimenovala »duhovna oporoka«, nam je don Bosko zapustil zapisano: »Od trenutka, ko se bo začela pojavljati lagodnost v osebi, v sobah ali zavodih, se bo začel propad naše družbe. [...] Ko se bo med nami začela pojavljati udobnost ali blaginja, bo naša družba prenehala obstajati«⁵«. ⁶

Če verujemo v svoj poklic in ga živimo s prepričanjem, tedaj smo prepričljivi; zapisal sem namreč tudi: »Majhno število poklicev in poklicna krhkost me vodijo k misli, da številni morda niso prepričani o družbeni, vzgojni in evangelizatorski koristi našega poslanstva. Drugim se morda zdi naše delovno prizadevanje neustrezno njihovim željam, češ da ne znamo

³ P. Chavez, *Da mihi animas, cetera tolle*, v GVS 394, Rim 2006, str. 9–10.

⁴ CIVCSA, *Znova začeti pri Kristusu*, št 12.

⁵ P. Braidó (ured.), *Don Bosco, educatore, scritti e testimonianze*, LAS, Rim 1997.

⁶ P. Chavez, *Da mihi animas, cetera tolle*, v GVS 394, Rim 2006, str. 10.

investirati v nove stvari in prenavljati; nekateri se morda čutijo ujeti zaradi novih opravil, ki postajajo vedno bolj nujna.«⁷

Vidljivost ni na prvem mestu skrb za podobo, temveč je lepo pričevanje našega poklica. Če bomo zvesto in veselo pričevali za don Boskov apostolski načrt, to je za posvečeno salezijansko življenje, tedaj bo naše življenje postalo privlačno, posebno za mlade, in bomo torej doživljali novo poklicno *rodovitnost*. Če Gospod Jezus postane mikavnost našega življenja, tedaj bo naš poklic postal privlačen; zato moramo skrbeti za pričevanje o lepoti našega poklica.

Prepričan sem, da je za doseg cilja 27. VZ potrebno *duhovno in pastoralno spreobrnjenje*. Nove razmere, kulturni izzivi in težave znotraj posvečenega življenja terjajo od nas, da iščemo pota za prenovo in za rast, po katerih bo naše življenje bolj pomenljivo. Ob stvarnosti, ki jo preživljamo, je nujno spremeniti strategijo. Odločilnega pomena je uresničiti našo identiteto posvečenih v službi Božjemu kraljestvu. To je tudi naša pomenljivost: osrediniti naše življenje v Bogu, edinem absolutnem, ki nas kliče in vabi, da sledimo njegovemu Sinu v darovanju življenja iz ljubezni; živeti preroštvo občestva in bratstva; ponovno odkriti med mladimi poslanstvo kot najodličnejši kraj srečanja z Bogom, ki nam še naprej govori.

Še naprej bomo morali poglobljati in si pridobivati vedno boljše *poznanje don Boska*: treba ga je preučevati, posnemati in se mu priporočati (gl. K 21). Spoznati ga moramo kot učitelja življenja, iz čigar duhovnosti zajemamo kot sinovi in učenci; kot ustanovitelja, ki nam nakazuje pot poklicne zvestobe; kot vzgojitelja, ki nam je kot dragoceno dediščino zapustil preventivni sistem; kot zakonodajalca, kolikor nam konstitucije, ki jih je on izdelal in jih je v naslednjih časih razlagala salezijanska tradicija, nudijo karizmatično branje evangelija in hoje za Kristusom.⁸

Še naprej moramo prižigati ogenj *duhovne in apostolske zavzetosti* v srcu vsakega sobrata in ga podpirati in motivirati, da poenoti svoje življenje

⁷ Chavez, p. t.

⁸ Gl. P. Chavez, »In vi, kaj pravite, kdo sem?« (Mr 8,28). Zreti Kristusa z don Boskovim pogledom, v GVS 384, Rim 2003.

s prizadevanjem, da se popolnoma žrtvuje za »Božjo slavo in rešitev duš«. Tudi ta vidik je, kakor prejšnji, nadaljevanje 26. VZ, ki zahteva, da ga v polnosti uresničimo.

Bližina leta 2015, dvestoletnice don Boskovega rojstva, pomeni milost za družbo, ki je poklicana, da v najrazličnejših razmerah utelesi karizmo oziroma duha in poslanstvo našega ustanovnika in očeta. Tako obhajanje bo cilj 27. VZ.

Vidljivost, prepričljivost in rodovitnost so sadovi, ki jih skušamo doseči kot posledico udejanjanja in doseganja temeljnega cilja 27. VZ; tega se moramo zavedati. Torej moramo tudi storiti tako, da se ti sadovi »zgodijo« in se uresničijo; zato lahko rečemo, da so le-ti poleg sadov tudi drugotni cilji, ki jih mora doseči 27. VZ.

1.4. Druge naloge

Poleg poglobljanja teme ima 27. VZ še druge posebne naloge. Prva od teh je izvolitev vrhovnega predstojnika in članov vrhovnega sveta za šestletje 2014–2020. Treba je tudi dopolniti in preveriti nekatere zahteve, ki sta jih postavila 25. in 26. VZ, in spremembe, ki sta jih ona dva uvedla.

Za zelo pomemben imamo nov razmislek o organizaciji in sestavi diaksterijev za naše salezijansko poslanstvo: mladinska pastorala, misijoni, družbeno obveščanje (gl. 26. VZ, 117, 118).

Treba je na novo razmisliti o treh evropskih pokrajinah (gl. 25. VZ, 124, 126, 129); to postaja še potrebnejše zaradi odločitve o preureditvi španskih inšpektorij; po 27. VZ bosta le dve namesto šestih.

Čutimo tudi zahtevo, da po spremembi v konstitucijah preverimo o izročitvi salezijanske družine vikarju vrhovnega predstojnika (gl. 25. VZ, 133 in 26. VZ, 26,116).

Končno »taka revizija usmeri pozornost na celotno strukturo vrhovnega sveta«, z zahtevo 27. VZ, da preveri strukture za osrednjo animacijo in vodstvo družbe (gl. 26. VZ, 118).

2. ŽIVLJENJE IN SALEZIJANSKO POSLANSTVO V DANAŠNJEM SVETOVNEM OKVIRU

Skrivnost prenove v družbi najdemo v 3. členu naših konstitucij, kjer beremo: »Apostolsko poslanstvo, bratska skupnost in življenje po evangeljskih svetih so neločljive prvine našega posvečenega življenja, ki jih je treba živeti v istem vzgibu ljubezni do Boga in do bratov. Poslanstvo daje vsemu našemu življenju čisto določen pečat.«

Salezijanskega poslanstva ne smemo istiti z ustanovami ali dejavnostmi, ki jih vodimo; je bolj izraz naše gorečnosti za rešitev mladih, se poraja iz vneme po geslu »da mihi animas, cetera tolle«, se hrani z mistiko, ki ima svoj izvir »v srcu Kristusa, Očetovega apostola« (K 11).

Svet, v katerem živimo in v katerem opravljamo don Boskovo poslanstvo v blagor mladih, ni samo oder, kjer se pojavimo in delujemo. Pomeni rajši kraj, znotraj katerega dajemo odgovor mladim ter po njih in z njimi dajemo tudi odgovor Bogu. Potrebno je torej opredeliti, čeprav na kratko, globalne izzive zgodovinskega trenutka, v katerem živimo na svetovni ravni, priznavajoč, da so ti izzivi hkrati priložnosti za prenovo našega salezijanskega življenja in poslanstva.

2.1. Kulturni izzivi

Tipično zahodni pojav, kot prvi izziv, je brez dvoma *post-modernost*, ki s seboj prinaša pozitivne vidike v odnosu do dostojanstva človeškega bitja in njegovega blagostanja, vendar tudi proti-vrednote. Post-modernost sicer ne da povsod čutiti svojih vplivov in niti tam, kamor je prišla, ne občutijo njene teže, temveč počasi in postopno osvaja miselnost in slog življenja družbene elite in na žalost celo požene korenine v srcu nekaterih salezijancev, ko jim vtisne svoj način življenja.

Drugi izziv je *inkulturacija*, ki jo spremlja rastoči pomen *medkulturne miselnosti*. Globalizacija, rastoča migracija in stapljanje kultur ustvarjajo možnost srečanj, povzročajo določeno očiščevanje samih kultur in vabijo

k cenjenju razlik. Take pobude pa hkrati vodijo do relativističnih stališč, lastnih večkulturnosti, z miroljubnim izravnavanjem razlik in neizprosnim skrivanjem vrednot; lahko pa pripeljejo do zavračanja različnosti, do obrambe posebnih interesov, nazadnje pa pridejo celo do nasprotovanja tistim, ki so različni od njih, in do izključevanja.

Tretji izziv se tiče laiščnosti in *sekularizacije*. »Narašča težava, da bi živeli svojo vero v Jezusa v družbenih in kulturnih razmerah, kjer je načrt krščanskega življenja nenehno izpostavljen izzivanju in grožnjam; [...] človek dobi vtis, da nevera prihaja sama od sebe, medtem ko vera potrebuje posebne družbene potrditve.⁹ Če je namreč res, da tak postopek lahko pospešuje določeno zorenje v avtonomiji in odgovornosti oseb in zavestnejšo udeležbo pri družbenih silnicah in kulturnih procesih, je prav tako res, da tedaj postane imanenca in onemogoča, da bi Bogu dali prostor. Proces sekularizacije, ki je v nenehnem razvoju, je postal pravo tveganje tudi za nas salezijance in ne samo za tiste, ki delajo v zelo razvitih deželah, temveč tudi za tiste, ki živijo med ljudstvi, ki ohranjajo globok verski čut.

2.2. Cerkvni izzivi

Sedanje razmere iz *nove evangelizacije* ne napravijo 'želje', temveč misijonarsko dolžnost. Niti na celinah, ki so že zdavnaj evangelizirane, vere »ne moremo domnevati, temveč jo moramo izrecno predložiti v vsej polnosti in bogastvu.«¹⁰ Živimo torej v razmerah, kjer mnogi še niso slišali govoriti o evangeliju, tisti pa, ki so o njem že slišali, morajo priznati, da se je veriga prenašanja vere, kot so družina, Cerkev in družba, pretrgala. To vzbuja problem naše govornice, ki je za mnoge nerazumljiva. Velikokrat se naši pogovori, ki jih imamo, zdijo nepomembni v kulturnih in družbenih okoljih, ki jih označuje ideološki pluralizem in verski skepticizem.

Cerkev in še zlasti posvečeno življenje »doživlja skušnjavo zameglje-

⁹ Janez Pavel II., Cerkev v Evropi št. 7.

¹⁰ Janez Pavel II., Cerkev v Ameriki št. 69.

nosti upanja«. ¹¹ Ta *nelagodnost v posvečenem življenju* se poraja skoraj naravno, ker je njena glavna naloga 'potrjevanje prvenstva Boga in prihodnjih dobrin', medtem ko mora danes živeti v kulturnih razmerah, kjer so, kot se zdi, izginili sledovi Boga«. ¹²

Tako nelagodje ne nastaja samo zaradi zunanjih vzrokov niti iz njegove naravne nezdržljivosti z določenimi zahtevami sveta; nastaja tudi od znotraj, kajti med drugimi stvarmi je posvečeno življenje nenadno ostalo brez tistih posebnih vlog v družbi, ki so mu dolgo časa dajale varnost in družbeno pomembnost.

Pluralizem, ki zlahka zdrсне v *relativizem*, je za nas izziv za večje prizadevanje. Drži, da postaja vedno nujnejša potreba, da gojimo in ohranjamo medkulturni in medverski dialog za sodelovanje pri izgradnji človeške družine med različnimi narodi, kulturami, jeziki in verami; treba je pa to storiti, ne da bi zanemarili pričevanje, da rešenje prihaja od Kristusa. Zato se moramo naučiti in poučevati druge, da ne zametajo »tega, kar je v njih resničnega in svetega«, in odkloniti kot »tuje Kristusovemu duhu vsako diskriminacijo ali preganjanje ljudi zaradi rase, barve ali življenjskih razmer ali vere«. ¹³

2.3. Institucionalni izzivi

Če razmišljamo o začetnem oblikovanju, opazamo večjo slabotnost v dveh temeljnih vidikih: *poklicno razločevanje in osebno spremljanje*. »Kriterijev in norm« v *Ratio* ne poznamo. Ni jasnosti, kako je treba opravljati spremljanje, tako da ga sploh ne uporabljamo. Temu lahko dodamo prekinjenost med fazami naše formacije z negativnim vplivom zlasti na dva ugotovljena postopka in na splošno na formacijo sobratov kot dejansko zrelih oseb, da prevzamejo salezijanski poklic in salezijansko poslanstvo.

Očitno je tudi pomanjkanje *usvajanja vodilnih idej naše družbe za pastoralo*. Le-te so sredstvo za razumevanje in nadaljevanje salezijanskega

¹¹ Janez Pavel II., Cerkev v Evropi, št. 7.

¹² Janez Pavel II., R 85.

¹³ Janez Pavel II., Cerkev v Ameriki, št. 51.

poslanstva na različnih področjih misijske animacije, mladinske pastore, družbenega obveščanja in poklicne pastore.

Nazadnje v družbi opazamo slabost *vodenja in animacije*. Vodenje in animacija ne prispevata k spremembi miselnosti, ne pospešujeta potrebnih procesov, ne uspeva jima odkriti odpora do sprememb, ne pomagata človeku, da si privzame osebno odgovornost in nalogo medsebojno deljene odgovornosti.

2.4. Osebni izzivi

Omeniti moramo *nekatero pomanjkljivost* v salezijančevem življenju: *individualizem* pri pastoralnih odločitvah, način uporabe prostega časa, prostor, ki ga dajemo osebnemu blagostanju na račun razpoložljivosti za poslanstvo, pa tudi *aktivizem*, ki pušča malo prostora za duhovno življenje, za sistematičen študij, za nenehno učenje in navado razmišljanja. Sobratje niso navajeni na *samovzgojo*, nekateri pa te nujne potrebe sploh ne čutijo.

Mnogi se ne zavedajo *identitete našega poklica* posvečenih salezijancev, tako da je ogrožena osebna identifikacija s samim poklicem. Bolj kot predanost lastnemu poklicu mnoge zanima samo, da se počutijo dobro sami s seboj in z drugimi. Čustvena in stvarna oddaljenost od mladih vedno bolj narašča; mnogi jih ne razumejo ali ne dojemajo kot naš edini *razlog obstajanja (raison d'être)*.

Zadnja, a ne manj pomembna je salezijančeva *čustvena razsežnost*, ki jo premalo cenimo. Zanimarjamo ali celo ne poznamo emocij, občutkov in čustev; obstaja pomanjkanje vzgoje za notranjost in čustveno izraznost zaradi pomanjkanja ustrezne formacije in strokovnih oblikovalcev. Vse to se kaže na vzgojnih držah, ki si jih pridobimo, in pri pastoralnem delu, ki ga opravljamo, posebno kar se tiče vzgoje mladih za ljubezen, skrb za pare zaročencev, pozornost do zakonskega življenja in do družin.

2.5. Mladi kot izziv

Nazadnje – kot sem že napisal ob neki drugi priložnosti¹⁴ – se mi zdi, da v družbi opažamo precej skrb vzbujajoč pojav: tu in tam ugotavljam med sobrati bolj ali manj zaveden odpor in včasih izraženo nesposobnost, da bi s simpatijo pristopili, da bi učinkovito osvetlili kot sad študija in radi sprejeli nove oblike kolektivnih izkušenj, ki označujejo današnjo mladino, nič maj kot kolektivne izkušnje, s katerimi dajo obliko svojim 'izrednim' slogom življenja,¹⁵ tiste, ki se, normalno, potrjujejo v prostem času, skoraj na robu rednih družbenih ustanov.

26. VZ osvetljuje te razmere, ko govorec o novih mejah, zatrjuje: »Pri-
znavamo tudi pričakovanje duhovno revne mladine, ki potrebuje naše po-
moči: to so mladi, ki so izgubili smisel življenja, ki pogrešajo čustvene
topline zaradi neurejenih družin, razočarani in izpraznjeni zaradi porab-
niške miselnosti, versko brezbrižni, brez motivacije zaradi permisivizma,
etičnega liberalizma in zaradi kulture smrti, ki je že tako razširjena.¹⁶

Ta čustvena samota ni edina in, rekel bi, tudi ne najbolj razširjena obli-
ka bivanjske bede, na katero današnja mladina naleti. Izredno velika večina
tistih, ki živijo po deželah v razvoju, dobro pozna ekonomsko revščino, dru-
žinsko negotovost, rasno diskriminacijo, vzgojno in kulturno pomanjkanje,
nepripravljenost za delo, poniževalno izkoriščanje s strani tretjih, zloraba po-
možnega dela, zapiranje obzorij, ki duši življenje, razne odvisnosti in druga
družbena stranpota. Trenutni seznam zmedenosti mladih je žalostna slika, ki
kliče po nujni spreobrnitvi k sočutju (gl. *Mr* 6,34; 8,2–3) in nič manj k dejanju
(gl. *Mr* 6,37; 8,4–5). Kot don Bosko in skupaj z njim je družba v vzgojo in pre-
ventivo skušala pomagati, da najdejo sebe, jih s potrpežljivostjo in zaupanjem
spremljala pri izgradnji osebnosti, jim nudila sredstva, da si sami služijo svoj
kruh; hkrati pa jim predlagala njim ustrezen način, da se povežejo z Bogom.

¹⁴ Gl. P. Chavez, *Inculturazione del carisma salesiano*, v GVS 411, Rim 2011.

¹⁵ Gl. J. Gonzales-Anleo, *La juventud actual*, Verbo Divino, Estella 2008, str. 44. Za opis slogov življenja glej monografijo *De las 'tribus urbanas' a las culturas juveniles*, v »Revista de estudios de Juventud« 64, 2004, str. 39–136.

¹⁶ 26. VZ št. 98.

Da bi na novo ustvarili salezijansko karizmo v najrazličnejših razmerah, kjer živijo, ni dovolj, da se prilagodimo različnim mladinskim razmeram; še več: treba je vlagati v mlade, jih usposobiti, da so odgovorne osebe in zaupljivi sodelavci, ne da bi pozabili, da so oni razlog naše posvetitve Bogu in našega poslanstva. To hočemo storiti tako, da živimo njihov svet, govorimo njihovo govorico, jim stojimo ob strani ne kot našim prednostnim naslovnikom, temveč predvsem kot sopotnikom.

3. EVANGELJSKA KORENITOST SALEZIJANSKEGA POSVEČENEGA ŽIVLJENJA

Med skupnimi obiski smo lahko ugotovili, da obstajajo številni *pozitivni vidiki* v življenju družbe. Sobratje se na splošno zavedajo identitete salezijanskega posvečenega življenja in so nosilci vrednot, ki jih izražajo. Vsaditev karizme v raznih deželah, krajih in okoljih, v katerih je družba, je bila dobra. V številnih delih sveta je bila rast navzočnosti in poklicev zadovoljiva. V teh zadnjih časih so se utrdile pozitivne izkušnje bratskega življenja. Zlasti je po 26. VZ v vseh porasla zavest, da je poglobljeno poznanje don Boska neodpovedljiva prvina za globoko prenavo salezijanskega življenja. V nekaterih pokrajinah so inšpektorije doživele obetaven razcvet in so ustanovili nove vrste ustanov, ki na zunaj kažejo zvestobo don Boskovi karizmi.

Poleg teh pozitivnih prvin so kljub temu doživljali *pomenljive težave*: v nekaterih delih je ostarelost sobratov, pomanjkanje poklicev in zapletenost ustanov povzročala težave pri napovedani prenovi; v drugih s težavo usmerjajo pastoralno delo proti temeljni izbiri mladih. Obstajajo odpori pri iskanju prostora za skupno življenje in le s težavo najdejo prave in učinkovite oblike za nenehno izpopolnjevanje. Tu in tam se pojavlja pomanjkanje navdušenja za uresničevanje lastnega poklica in se kaže slabotna animacija s strani sobratov ravnateljev.

Da bi se spoprijeli s sedanjimi in prihodnjimi izzivi salezijanskega posvečenega življenja in poslanstva v vsej družbi, nastaja potreba, da razpravljamo o *profilu novega salezijanca*; danes mora le-ta biti:

- *Mistik*: v svetu, ki začenja vedno jasneje čutiti izziv sekularizma, moramo »najti odgovor v priznavanju absolutne prednosti Boga«, v »popolni predanosti sebe« in ob »stalnem spreobračanju v življenju, darovanem kot pravo duhovno bogoslužje«. ¹⁷
- *Prerok*: »Današnji svet mnogih kultur in mnogih religij hrepeni po pričevanju o evangelijskem bratstvu«. Naše redovne skupnosti so poklicane, da pogumno živijo evangelij kot alternativni vzorec življenja in »pobudo za poboljšanje in upoštevanje različnih vrednot s premagovanjem nasprotij«. ¹⁸
- *Služabnik*: »S pojavljanjem novih oblik revščine in izključevanja mora skrb za najbolj potrebne vzbuditi ustvarjalnost.« ¹⁹ To je zaznamovalo rojstvo naše družbe in bo povzročilo prenovo naših inšpektorij v prid revne in zaradi ekonomskih, spolnih, rasnih ali verskih razlogov zanemarjene mladine.

Vse to zahteva spremembo tako miselnosti kot prakse: vstopiti v proces prave spreobrnitve, da od zaprte miselnosti preidemo k odprti, pripravljeni za spremembo, ki gleda v prihodnost z upanjem in optimizmom. Zato je treba upoštevati nekaj strateških prvin.

3.1. Evangelijska korenitost posvečenega življenja

Če opazujemo trenutne razmere v Cerkvi in v njej razmere v naši družbi, ne smemo prezreti, da je poklicanost k »evangelijski korenitosti« nujna potreba in zelo pomembna tema, začeniši z izpolnjevanjem evangelijskih svetov. Glede posvečene čistosti so na primer v zadnjih letih ob vzbujanju velikega pohujšanja nastali problemi pedofilije in spolne zlorabe; ²⁰ le-te so, kakor je zapisal sam Benedikt XVI., »zameglile luč evangelija do točke, do

¹⁷ Janez Pavel II., Cerkev v Evropi, št. 38.

¹⁸ P. t.

¹⁹ P. t.

²⁰ Gl. P. Chavez, »Jaz sem trta, vi mladike (Jn 15,5a). Poklicani ostati vedno združeni z Jezusom, da bi imeli življenje, v GVS 408, Rim 2010.

katere niso segla niti stoletja preganjanja«,²¹ čeprav moramo pripomniti, da problem ne obstaja od danes.

Ni pa problematičen samo vidik posvečenega življenja; pogosto so namreč težave na tem področju posledica in izraz drugih negativnih razmer, ki se nanašajo na evangeljske svete uboštva in pokorščine. Posebno je uresničevanje *uboštva*, ki je ena od osrednjih točk 26. VZ (gl. št. 79–97), je postala še bolj nujna zaradi finančnega in ekonomskega propada na svetovni ravni. Kot redovniki ne moremo skrciti uboštva na bolj čuječo poštenost pri upravljanju sredstev, kar je že sicer dolžnost; uboštvo namreč vključuje način razumevanja in življenja evangeljske vrednote, temeljne za naše posvečenje. Sam sveti oče Benedikt XVI. glede tega uporablja zelo močne in pomenljive izraze o moralnih koreninah sedanje ekonomske krize.

V nekem mojih prvih pisem »Ti si moj Gospod, moja sreča, ničesar ni nad tabo«²² sem hotel globoko analizirati sedanje razmere, ki jih je izzval »liberalni vzorec« posvečenega življenja, ki načenja zlasti *pokorščino*. Prepričan sem namreč, da neko tam naznačeno točko lahko priznavamo kot eno korenino sedanje problematike; gre za individualizem, ki se včasih skriva za pravico do »zasebnosti«, ki pogosto, če parafraziramo sveto-pisemsko besedilo, »pokrije množico grehov«. Vse to je nujno povezano s težavami v pokorščini; priznal sem namreč tako povezavo tudi v navedenem pismu: »Vrnila se je tako velika mera individualizma, da napravi pokorščino skoraj nemogočo.«²³

Vsekakor evangeljske radikalnosti posvečenega življenja ne moremo omejiti samo na izpolnjevanje evangeljskih svetov. Vključuje namreč vse njegovo bitje, zajemajoč njegove življenjske sestavine: hoja za Kristusom in iskanje Boga, bratsko življenje v skupnosti, poslanstvo. Vsako teh področij je prežeto s privlačnostjo poklica in so poklicana k evangeljski radikalnosti.

²¹ Benedikt XVI, Pastirsko pismo irskim katoličanom, Rim, 19. marca 2010, št. 4.

²² Gl. P. Chavez, »Ti si moj Gospod, moja sreča, ničesar ni nad tabo«, v GVS 382, Rim 2003.

²³ P. Chavez, »Ti si moj Gospod, moja sreča, ničesar ni nad tabo«, v GVS 382, Rim 2003, str. 22.

To evangelijsko radikalnost je razložil sam Jezus v svoji preroški službi, ki ima svoj najbolj izrecen izraz v »govoru na gori«, bodisi v razglasitvi blagrov, ki pomenijo logično nasprotje svetu, bodisi v kasnejših izjavah, ki merijo na notranjo vrednost postave in na ljubezen kot najvišjo zapoved (gl. *Mt* 5–7). Še enkrat se evangelijska radikalnost pojavi v opoldanski svetlobi, kot Jezus prikaže posledico hoje za njim, če kdo z njim deli neudobno življenje, brez načrta, kamor koli gre, in je vse v službi Kraljestva (gl. *Lk* 9,57–62). Predvsem pa, ko se po prvem naznanilu trpljenja in po Petrovem uporu obrne ne samo na apostole, temveč na vso množico, pravi: »Če kdo hoče hoditi za menoj, naj vzame svoj križ in hodi za menoj. Kajti kdor hoče rešiti svoje življenje, ga bo izgubil; kdor pa izgubi svoje življenje zaradi mene in zaradi evangelija, ga bo rešil« (*Mr* 8,34–35).

Poklic (K 22 in 25; 97 in 98)

Kot redovniki smo salezijanci poklicani k evangelijski korenitosti posvečenega življenja. Če namreč drži, da se evangelijska korenitost tiče vsakega Jezusovega učenca, pa prav tako drži, da smo poklicani, da ga konkretno živimo v posvečenem življenju. Korenitost je za nas predvsem poklicanost, poklic. Na žalost pa je pri našem razmišljanju, v življenju in v konkretnem delu odnos do Božjega klica bolj ubog. Poklica si ne izberemo sami, temveč nam je dan; mi ga lahko samo spoznamo in sprejmemo; tako tudi evangelijska korenitost: bolj kot prizadevanje in naloga je dar in milost.

Poklic se ne rodi na lastno pobudo, ker je poklicanost za posebno poslanstvo, ki si ga ne določamo sami, temveč je Bog, ki nas kliče. V Markovem evangeliju beremo, da je Jezus »poklical k sebi, katere je sam hotel. In prišli so k njemu« (*Mr* 3,13–15). Tudi Janezov evangelij potrjuje, da biti učenec in apostol ni osebna izbira, temveč da jih kliče Jezus, da je poklic: »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz vas izvolil (*Jn* 15,16a); poslanstvo pa je »ostati v njegovi ljubezni (*Jn* 15,9b). Samo tako tisti, ki so poklicani, lahko dosežejo polnost veselja: »To sem vam povedal, da bo moje veselje v vas in da bo vaše veselje dopolnjeno« (*Jn* 15,11); vstopiti v njegovo posebno ljubezen: »Vi ste moji prijatelji, če delate, kar vam naročam« (*Jn* 15,14); biti rodovitni: »Jaz sem vas izvolil in vas postavil, da greste in obrodite sad in vaš sad ostane« (*Jn* 15,16b).

Ta antropološka in teološka razsežnost poklica nas preseneča. Obstaja Oseba, ki te gleda, te ljubi in te kliče, ti pa predlog lahko sprejmeš ali zavrneš. Na osebni poziv lahko odgovorimo z da ali z ne. Vse to se dogaja v popolni svobodi. Upravičeno lahko rečemo, da izročiti svoje življenje, edino življenje, vse življenje pomeni najvišjo raven človeške zavesti. V Svetem pismu naletimo na zgodovino velikih Božjih prijateljev: Abrama, Mojzesa, Davida, Elijo, preroke, Jožefa, Marijo, apostole; oni so se odpovedali svojim načrtom in so dovolili Bogu, da se polasti njihovega življenja, da skupaj z njim pišejo zgodovino odrešenja. Vendar niso vsi tisti, ki so bili poklicani, sprejeli klica. Lahko na primer spomnimo na Jezusovo srečanje s tistim bogatim mladeničem, ki ga je vprašal: »Dobri učenik, kaj naj storim, da bom deležen večnega življenja?«; toda na Jezusovo vabilo »pojdi, prodaj, kar imaš in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih; nato pridi in hodi za menoj« (*Mr* 10,17–22), on pa je potrj zaradi te besede žalosten odšel.

V preteklosti je bil redovni poklic pogosto predstavljen kot točen dogodek v človekovem življenju. Čeprav v številnih klicih, ki oblikujejo življenje, obstajajo dogodki, ki označujejo prihodnost, je krščanski poklic vedno razumljen kot neprekinjen dialog med Bogom, ki kliče, in med učencem, ki odgovarja. Zato zahteva veliko svobodo, da lahko v celoti razpolaga s seboj in se izroči ljubljeni osebi. Seveda, da kdo pusti vse in se v celoti prepusti kaki osebi, mora biti globoko zaljubljen. Ni po naključju najzgovornejša podoba za opis tega odnosa ljubezni zaveza. Tako razumemo, kako človek ne more biti posvečen in hkrati ne biti mistik, poln navdušenja za Boga in za človeka.

Naš poseben poklic je salezijansko posvečeno življenje, ki nas kot Jezusove učence in apostole postavi na don Boskovo pot. Na kratko je opisana v tretjem členu konstitucij, ki predstavlja naš poklic kot poklicanost, da sledimo pokornemu, ubogemu in čistemu Jezusu, da živimo bratsko življenje v skupnosti, predanost poslanstvu, v pogovoru z Bogom in v služenju bratom. Gre za sestavine poklica, ki jim damo prostor v osebni in skupni življenju. Naše življenje bo moralo ponuditi »uravnotežen in harmoničen« prostor *duhovni izkušnji, bratstvu v skupnosti in poslanstvu*.

Med temi vidiki našega poklica je »*milost edinosti*« temeljni izziv, ki se moramo z njim resno in odločno spoprijeti, sicer se razdrobimo, raz-

pršimo ter zapademo v aktivizem in duhovno površnost, pastoralno poplošenost, izgubo čuta za poklic in izpraznitev. Zato bom tukaj predstavil te temeljne prvine naše apostolske posvetitve, ki zahtevajo, da jih živimo v korenitosti: duhovno izkušnjo, bratsko življenje in poslanstvo.

Duhovna izkušnja: Kristusovi učenci (K 61–84) in iskalci Boga (K 85–95)

Ne preseneča nas, da je duhovna izkušnja, ki je v temelju posvečenega življenja in ki nas napravi za iskalce Boga in za Jezusove učence, označena v Duhu kot vseobsegajoča, zedinjajoča in dinamična:

- *vseobsegajoča*, ker nas postavlja pred Boga, polnega gorečnosti, ki ne dopušča drugih Bogov razen sebe, z navzočnostjo, ki zaobjema; ni prostora, ki bi razdrobil našo izročitev njemu: »Kdor ima očeta ali mater rajši kakor mene, ni mene vreden; in kdor ima sina ali hčer rajši od mene, ni mene vreden« (Mt 10,37–38);
- *zedinjajoča*, ker v eno združuje vse prvine življenja okoli edino pomembnega in potrebnega, Absolutnega, kakor ga je opisal Jezus v odgovoru Marti, ki je bila zaposlena z mnogimi stvarmi, ki jih je hotela napraviti zanj, razen najpomembnejšega, kar pa je odkrila Marija (Lk 10,41–42);
- *dinamična*, ker nam le-ta daje »novo srce in novega duha«; to, kar moramo storiti, izpolniti postavo, ni zunaj nas, temveč znotraj nas, kakor pravi sveti Pavel: »Kajti postava Duha, ki daje življenje v Jezusu Kristusu, te je osvobodila postave greha in smrti« (Rim 8,2).

Samo taka duhovna izkušnja je lahko vir za dinamično in pomenljivo redovno življenje, za živo molitev, za bratsko skupnost, za apostolsko gorečnost in za rodovitno pastoralo; le-ta od znotraj spreminja življenje posameznika in skupnosti in daje prostor novim vzorcem medosebnih odnosov in vedenja, novemu načinu molitve in bogočastja, novi tipični obliki pastorale in predvsem alternativnemu kulturnemu vzorcu kot znamenju in sadu pričakovanja Gospoda, ki prihaja.

Kristusovi učenci (K 61–84)

Ko smo že sprejeli redovni poklic, nas vodi do popolne izročitve Bogu, ki nas posvečuje sebi. Posvečeno življenje je namreč pot, ki izhaja iz Božje ljubezni, ki je uperil svoj pogled v nas, nas vzljubil, nas poklical in nas zgrabil; to je pot, ki vodi do Ljubezni, kolikor je varna pot, da dosežemo polno življenje v Bogu. To pomeni, da je vse posvečeno življenje označeno z ljubeznijo in ga živimo v njenem imenu, zato ga lahko živimo samo v veselju, tudi v trenutkih preizkušnje in težave, s prepričanjem in navdušenjem tistega, ki dojema ljubezen kot privlačno moč življenja. Od tod izhaja vedrost, jasnost in rodovitnost posvečenega življenja; zaradi teh potez postaja očarljivo.

S posvečenjem torej postajamo osebe, brezpogojno predane Bogu, kar nas konkretnje napravi za »živ spomin načina bivanja in delovanja pokornega, ubogega in čistega Jezusa«,²⁴ tako da se spremenimo v znamenja in nosilce Božje ljubezni do človeštva. To je dejansko prvi prispevek, ki ga redovniki moremo in moramo ponuditi. Na žalost to ni priznано, kadar skrčen antropološki vzorec odvzema življenje njegovi redovniški razsežnosti ter ga postavimo na temelj kratkoročnih življenjskih načrtov; na primer na mite znanosti, tehniko, ekonomiko, z utvaro, da je njihov napredek neomejen, da obsojajo življenje na imanenco tega sveta brez obzorja dokončne transcendence, kajti na koncu se vse končuje s smrtjo. Svetu, ki je usmerjen v učinkovitost in proizvodnost, na ekonomijo in blagostanje, se redovnik predstavlja kot *znamenje Boga*, njegove milosti in njegove ljubezni. Bog in njegova ljubezen obstaja, kolikor je prišel, da nam da Jezusa. To je vesela vest! Bog je prvi prispevek, ki ga lahko damo človeštvu. To je veliko upanje, ki ga lahko ponudimo človeštvu. To je tisto veliko upanje, ki ga lahko ponudimo. To je naša prva prerokba.

Kadar govorim s fanti, ki nameravajo postati salezijanci, sem prepričan, da v resnici oni v posvečenem življenju iščejo odgovor na tri želje: globoko željo po duhovnosti, čeprav se vedno ne ujema z jasno izkušnjo Boga Jezusa Kristusa; življenje občestva, tudi če ni vedno usmerjeno v

²⁴ Janez Pavel II, Posvečeno življenje, št. 22.

skupnost, zlasti ko se le-ta ne odlikuje po gostoljubnosti, globokih medsebojnih odnosih in družinskem duhu; in končno odločno prizadevanje v prid najrevnejših in najpotrebnejših, čeprav še niso vedno pripravljene, da bi se izročili dokončno, kar lahko razumemo v kulturi, ki jo označujejo kratkoročne ali vsaj ne dosmrtno dolžnosti. Naloga oblikovanja je zgraditi pota zorenja v tistih vrednotah, za katere se mladi posvečeni kažejo bolj občutljivi, in jim sicer pomagati, da bodo spoznali in sprejeli tudi tiste prvine, ki jih zaznavajo kot težave.

Poklic hoje za Kristusom in posnemanja Jezusa Kristusa vključuje postopno upodabljanje po njem, vse dokler ne postanejo »živ spomin njegovega načina dela, pozornosti in upodabljanja po pokornem, ubogem in čistem Kristusu.

Seveda je to življenje, takó osredinjeno v Bogu in v izročanju sebe drugim, 'protikulturno', proti absolutni vrednoti ekonomije in materializma, proti uživaštvu in oboževanju telesa, proti individualizmu in vsaki obliki avtoritarnosti. Živimo v zgodovinskem, kulturnem in družbenem okolju, kjer evangeljski sveti niso cenjeni; nanje gledajo celo kot na nehumane in krive za izgradnjo polovičnih osebnosti, kot nekaj, česar se je treba rešiti. Pokorščina se na primer zdi, da napada temeljne pravice človekove osebnosti: svobodo odločanja o sebi, opredeljevanje sebe in samouresničevanje. Na čistost gledajo kot na prikrajšanje zakonskih dobrin: odpoved, da bi imel osebo, na katero lahko računaš v lepih in težkih trenutkih, s katero deliš veselje in žalost, uspehe in preizkušnje življenja; odpoved očetovstvu in otrokom; odpoved zakonskim užitek, telesnim užitek, s telesno radostjo, ki si jo zakonca medsebojno podelita, ne da bi vse skrčila samo na telesni užitek; odpoved nežnosti, redni intimnosti, védenju, da je ob tebi nekdo, užitek izmenjave pogledov, besedi, ki ti jo izreče drugi: »lepo je, da si tu«. Še manj je cenjeno ubožstvo v svetu, ki je iz blagostanja in ekonomije napravilo najvišje vrednote; zato nanj gledajo kot na nekaj, kar je treba odpraviti, česar se je treba rešiti, da boš popolnoma avtonomen in ne boš od nikogar odvisen; pomembno je, da imaš, da lahko si, da se ni treba ničemur odpovedati, da iščeš oblike meščanskega in porabniškega življenja, ki človeka napravijo neobčutljivega za revne in nesposobnega, da bi pomagal najpotrebnejšim.

Ta miselnost, ki je vedno bolj razširjena in zaradi katere evangeljsko življenje ni prijetno, se lahko vrine med posvečene, ki čutijo skušnjava, da bi Bogu odvzeli v zasebnem življenju, kar so mu dali z javno zaobljubo.

Ne da bi idealizirali redno obliko uresničevanja človeškega življenja, moramo poudariti, da zaobljube niso zgolj navadna odpoved vrednotam. Dajejo odgovor na tri velike sile, ki ogrožajo človeško življenje in ki ga prvo Janezovo pismo takole označuje: »Če kdo ljubi svet, v njem ni Očetove ljubezni, kajti vse, kar je na svetu – poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja – ni od Očeta, ampak od sveta« (1Jn 2,15b–16). On je v svojo osebo vložil drugo, popolnoma človeško obliko uresničenja življenja, popolnoma posvečenega Bogu in v celoti predanega človeku. To je mogoče samo, če Boga priznavamo kot absolutnega v lastnem načrtu življenja, ko velikodušno sodeluje z njim v uresničevanju njegovega odrešilnega načrta odrešenja človeštva: osvobojeni vsega in vseh, da postanemo služabniki vseh. Prav zato, ker to ni nečloveško življenje, temveč karizmatično v polnem pomenu besede, sad delovanja Svetega Duha, ki usposablja za tako obliko evangeljskega življenja, zahteva človeško usposobljenost, ki je sad narave in prejete vzgoje, in zrelost, ki je delo oblikovalnega procesa.

Na drugi strani pa korenitost evangeljskih svetov ne izhaja samo iz cerkvenega izročila, temveč jo najdemo tudi že svetopisemskem razode-tju. Naslanjam se posebej na pokorščino, ki je v Svetem pismu od stare zaveze naprej pridružena temeljni drži verujočega, to je veri. V Svetem pi-smu so namreč pristni verniki temeljno pokorni; pomislimo na Abrama, na Davida, na Mojzesa in na preroke. Lahko celo zatrdimo, da se na njihovem obzorju ne pojavljajo kot vrednote ne uboštvo ne celibat. Vendar ne gre za izredne osebnosti, kajti tudi življenje Izraelcev je bilo opisano takole: ljudstvo osvobojenih sužnjev, da so postali sveto ljudstvo, ki pozna veselje svobodnega služenja Bogu.

Ta starozavezni cilj se je popolneje uresničil v luči pokorščine Božjega Sina Jezusa. Tako pismo Hebrejcem kot pismo Filipljanom poudarjata dejstvo, da je verujoči tak po svoji naravi in ga opredeljujemo kot verujoče bitje. Rekel bi tudi, da je ena od najbolj presenetljivih potez sodobne kristologije ravno novo poudarjanje Jezusove svobode, ki jo lahko razložimo

samo v tisti radikalni pokorščini Očetu. Pokorščina pomeni najodličnejšo držo Božjega Sina. Zdi se mi, da to pomaga vsaj malo, da premagamo predsodek, ki ga ima moderna kultura proti pokorščini. Biblični pogled pomaga razumeti razliko med »podvreči se«, ki vključuje nekaj suženjskega, ki je nevredno človeškega bitja, in dejanje 'pokorščine', ki ima v vseh jezikih kot temelj glagol poslušati. Praktično je tisti, ki posluša, prav tisti, ki sprejema, kar je poslušal; torej ni pravega poslušanja, ki ne vodi do pokorščine.

To pojmovanje omogoča veselo in rodovitno živeti evangeljske vrednote, vedno si bolj prisvajati način življenja pokornega, ubogega in čistega Jezusa in postati njegovi učenci. Samo postopno poistenje s Kristusom uresniči hojo za Kristusom.

Iskalci Boga (K 85–95)

Ko je papež Benedikt XVI. govoril skupščini SVP (skupščini višjih predstojnikov) v Klementovi dvorani v Vatikanu, nam je dejal: »Vaši dve skupščini ste posvetili razmišljanju o prihodnosti posvečenega življenja v Evropi. To je pomenilo ponovno premisliti sam smisel vašega poklica, ki obsega predvsem iskati Boga, *quaerere Deum*; vi ste po poklicu iskalci Boga. Temu iskanju posvečate najlepše moči svojega življenja. Od drugotnih stvari prehajate k bistvenim, k temu, kar je resnično pomembno; iščete tisto, kar je dokončno, iščete Boga, ohranjate pogled, obrnjen vanj. Kot prvi menihi gojite eshatološko usmeritev: za začasnim iščete to, kar ostane, kar ne mine (gl. *Discorso nel Collège des Bernardins*, Pariz, 12. decembra 2008). Iščite Boga v bratih, ki vam jih je dal, s katerimi delite isto življenje in poslanstvo. Iščete ga v možeh in ženah našega časa, katerim ste poslani, da jim z življenjem in besedo ponudite dar evangelija. Iščete ga posebno v ubogih, ki so prvi naslovniki vesele novice (gl. *Lk 4,18*). Iščete ga v Cerkvi, kjer se Gospod pokaže navzočega, zlasti v Evharistiji in v drugih zakramentih, in v svoji Besedi, ki je glavna pot za iskanje Boga, ki nas vpelje v pogovor z njim in nam razodeva njegov pravi obraz. Bodite vedno navdušeni iskalci in pričevalci Boga!«

In takoj je dodal: »Globoka prenova posvečenega življenja izhaja iz osrednjega mesta Božje besede, konkretnje iz evangelija, najvišjega pra-

vila za vas vse, kakor zatrjuje 2. vat. zbor v Odloku (gl. št. 2) in kakor so dobro razumeli vaši ustanovitelji: posvečeno življenje je rastlina, polna bogatih vej, ki poganja korenine v evangelij. To dokazuje zgodovina vaših ustanov, v katerih je trdna volja živeti Kristusovo poslanstvo in oblikovati svoje življenje po njem ostala in ostaja temeljno merilo razločevanja v poklicu in vašega osebnega in skupnostnega razločevanja. Evangelij, ki ga živimo vsak dan, je prvina, ki privlači in daje lepoto posvečenemu življenju in vas prikazuje svetu kot alternativo, kateri se lahko prepuščamo. Tega potrebuje današnja družba, to od vas pričakuje Cerkev: biti živ evangelij.«

Zato posvečeni privzemajo posvečenje kot glavni namen življenja. To velja tudi za našo družbo, kot jasno potrjuje zapisnik o ustanovitvi salezijanske družbe.²⁵ Ni naključno, da naše pravilo življenja zaključuje prvi del, takoj po obrazcu za zaobljube, najprej zatrjuje, da »so sobratje, ki so v polnosti živeli ali živijo po evangeljskem vodilu konstitucij, nam v spodbudo in pomoč na poti posvečevanja« in torej da »pričevanje te svetosti, ki se uresničuje v salezijanskem poslanstvu, razodeva edinstveno vrednost blagrov in je najdragocenejši dar, ki ga lahko dajemo mladim« (K 25).

V svojem pismu Oče nas posvečuje in pošilja je Juan E. Vecchi zapisal: »Posvečeni se pojavljajo kot strokovnjaki za izkušnjo Boga. Taka izkušnja je na izviru njihovega poklica. Načrt življenja, ki ga privzamejo, jo skuša gojiti. Daje ji prednost v porabi časa in v dejavnostih. Na drugi strani pa morajo in hočejo vsi kristjani doživeti določeno izkušnjo Boga; vendar se ji morejo posvetiti samo v razmikih in v manj ugodnih življenjskih razmerah, s čimer tvegajo, da jo bodo zanemarili. Posvečeni se ponudijo kot posredovalci za vse tiste, ki v svetu iščejo Boga. Tistim, ki so že kristjani, ponudijo možnost, da v njihovi družbi doživijo obnovljeno versko izkušnjo; neverujočim pa pomagajo na poti iskanja.

²⁵ »Zato je bilo vseh samim zbranim, da se povežejo v družbo ali kongregacijo, ki, medtem ko imajo za cilj medsebojno pomoč za lastno posvečenje, sklenejo, da bodo pospeševali Božjo slavo in zveličanje duš, zlasti tistih, ki potrebujejo izobrazbo in vzgojo«, iz *Zapisnika ustanovnega dejanja o Ustanovitvi salezijanske družbe*, Turin, 18. decembra 1859. Kritični tekst, ki ga je objavil Salezijanski zgodovinski inštitut.

Danes ta usluga postaja pomenljiva in jo iščejo. Odprtost samostanov in redovnih hiš tistim, ki jo želijo izkoristiti za dneve razmišljanja, to dokazujejo. Mi pa smo na drugi strani poklicani, da ponudimo podobno uslugo mladim. V življenju vlada zakon, ki ga uporabljamo v vseh okoljih: nobena vrednota ne ostaja živa v družbi brez skupine ljudi, ki se popolnoma posvečajo razvoju in podpori tega služenja. Brez zdravnikov in organiziranja bolnišnic bi zdravljenje bilo nemogoče. Brez umetnikov in ustreznih ustanov bi propadel umetniški čut med ljudstvom. Isto se dogaja z občutkom za Boga: redovniki, pa naj bodo kontemplativci ali ne, so tista skupina mistikov, ki so sposobni pomagati vsaj tistim, ki so blizu branja življenja v luči Absolutnega in to praktično izkušajo.

To pripada bistvenim razlogom redovnega življenja. Zato so ustanovitelji postavili čut za Boga nad vse dejavnosti in vidike njihovih ustanov. Verujoči in neverujoči opazijo redovniško povprečnost posvečenih kot zmaličenost. Tudi sami redovniki občutijo praznino, ki je ni mogoče napolniti, kadar ta razsežnost izgine.«²⁶

Uveljavljanje absolutnega v Bogu zahteva od nas preroški preskok: to je naloga današnjega redovnega življenja, to je najboljše služenje, ki ga lahko posvečamo svojim bratom, kajti samo vera, upanje in ljubezen imajo ogromno moč, da premagajo povprečnost in preprečijo dekadenco naše kulture, ki jo razžira individualizem, hedonizem, relativizem, nihilizem in vse vrste imanentističnih ideologij.

Če je v preteklosti nevarnost za redovno življenje bila v tem, da je izgubljalo zdravo ukoreninjenost v zemljo in v zgodovino ter je pretežno usmerjalo svoje delovanje v transcendenco, pa je danes v nevarnosti, da se krepi v prizemljenosti, ki pozablja na presežnost. To se dogaja, kadar mislimo, da je odrešenje naše delo, kadar popuščamo skušnjavi prometejstva in tako nehote iz aktivizma napravimo malikovanje. Tedaj redovno življenje izgublja svoj razlog obstoja, pozabi na svoje poslanstvo in se spremeni v protislovno obliko sekularizma. Ko mislimo, da smo pridobili višjo družbeno pomembnost s tem, kar počnemo, izgubimo identiteto in svet prikrajšamo za upanje, ki ga od nas pričakuje!

²⁶ J. Vecchi, *Oče nas posvečuje in nas pošilja*, v GVS 365, Rim 1998, str. 25.

Zato moramo skrbno gojiti svoje duhovno življenje notranje narave, ki je tuje svetu ali vsaj ob robu življenja sveta; hkrati pa moramo okrepiti izkušnjo molitve, izboljšati kakovost skupnega življenja, razvijati s poklicno usposobljenostjo in pripravljenostjo svojo evangelizatorsko služenje, da bomo lahko preroška znamenja za trenutne vrednote, ki jih svet postavlja najvišje, in bomo neovrgljive priče Boga, ki je Ljubezen.

Bratsko življenje: v bratskih skupnostih (K 49–59)

V družbi, kjer vlada individualizem, v kulturi, kjer prevladuje egoizem, v družinah, kjer je vedno bolj razširjena osamljenost, je samo po sebi umevno, da oseba opazi komunikacijo kot temeljno potrebo. Danes je le-ta na eni strani olajšana in spodbujana po občilih; dovolj bi bilo pomisliti na mobilni telefon in na vsa druga področja komunikacije kot *youtube, facebook, twitter...* Na drugi strani pa jo ovira virtualnost. Res je, da lahko stopimo v stik z mnogimi osebami, v številnih kottičkih sveta in hkrati; toda uporaba teh kanalov še ne zagotavlja občestva, kajti le-ta je vedno sad osebne povezave, stvarnega odnosa do tistega, ki prosi za sprejem, priznanje in spoštovanje lastne individualnosti, sprejem lastnih mej in mej drugih, prizadevanje za medsebojno deljenje in sožitje, to so vse prvine, ki so temelji kakršne koli pristne družinske in skupnostne izkušnje.

Za nas salezijance je skupno življenje zelo pomembna prvina naše redovne izbire. Za nas je namreč »živeti in delati skupaj« bistveni pogoj, ki zagotavlja varno pot za uresničevanje našega poklica (K 49). Salezijanskega redovnega življenja si ne moremo zamišljati brez občestva, ki dobiva konkretno obliko v skupnem življenju in v deljenem poslanstvu. Zahteva po bratstvu se poraja iz dejstva, da smo sinovi istega Očeta in člani Kristusovega telesa; redovno življenje ustvarja pravo družino, ki jo sestavljajo osebe in medsebojno delijo isto vero in isti načrt življenja. Z istega tipično salezijanskega vidika smo poklicani, da ustvarimo in živimo družinskega duha, kakor ga je hotel in ga živel don Bosko.

Seveda moremo kot na drugih področjih redovnega življenja tudi tu ugotoviti nevarnosti, na primer tisto, da bi ustvarili zgolj funkcionalne in hierarhične ali napačne demokratske odnose. Naši odnosi morajo nasprotno biti bratski in prijateljski, ki nas nagibajo, da se imamo radi do delitve vsega. Tako merilo nam pokaže, da skupnost prav razumemo in

živimo, kadar gojimo občestvo in težimo k skupnosti. Skupnost brez občestva, z vsem, kar obsega na primer sprejemanje, cenjenje in spoštovanje, medsebojno pomoč in ljubezen, se skrči na kako skupnost, kjer se zbirajo osebe, ki jih pravzaprav puščamo v osamitvi. Na drugi strani pa je redovno življenje brez skupnosti narcistična oblika življenja in ima za posledico protislovje, ker je to goljufiva oblika individualizma.

Danes si morajo redovniki zelo in vsi skupaj prizadevati, da ustvarijo skupnost, kjer duhovna globina, človeška kakovost in apostolsko prizadevanje vsakega člana stori, da je življenje res dobro, lepo in srečno. Z drugimi besedami: brez človeške kvalitete, brez živete duhovnosti in apostolske predanosti ni pravega bratstva.

Nadalje v časih, ko je vedno več laikov v naši družbi, in to ne samo kot uslužbenci ali sodelavci, temveč tudi kot soodgovorni in naravnost vodilni v naših ustanovah, se morajo skupnosti še bolj odlikovati po svojem skupnem življenju, tako da se le-to širi v koncentričnih krogih po skupinah odgovornih in sodelavcev in tistih, ki so blizu našim ustanovam.

Še na neko drugo ne nepomembno potezo v redovnem življenju moramo opozoriti: na potezo vedno večje večkulturnosti v skupnostih. Pričevanje skupnosti, ki jo sestavljajo ljudje različne starosti, izvora, jezika, kulture, oblikovanja in tradicije, vendar združeni po veri, upanju in ljubezni, je pravi zaklad, toliko bolj, ker se skušnjava ksenofobije vedno močnejše občuti. Redovna skupnost je velik prispevek, ki ga dajemo svetu, razdeljenemu zaradi socialne krivičnosti, medetničnih sporov in določenih družbenih, kulturnih in ekonomskih vzorcev, ki uničujejo solidarnost in si jemljejo izključno pravico do bratstva. Bog je skupnost. Bog je ljubezen. To je vesela novica! Vidite, koliko smo poklicani, da ponudimo za počlovečenje sveta.

Ko s posebnim pogledom gledamo na izpoved evangeljskih svetov, priznavamo, da je lepo skupno življenje velika pomoč pri izpolnjevanju redovnih zaobljub. Pomaga nam namreč, da smo z večjo lahkoto pripravljani na zahteve pokorščine; zavemo se vrednote zmernosti in medsebojne delitve v rabi dobrin; krepimo naše prizadevanje za čisto življenje, odprto za darujočo se ljubezen, ki pomaga naši zvestobi in nas varuje pred čustvenimi pobegi ali pred drugimi negativnimi izkušnjami (gl. K 83).

Globoka prenova našega redovnega in salezijanskega življenja je povezana tudi z našim bratstvom v skupnostnem življenju. Pri tem ima poseben pomen *ravnatelj*ev slog animiranja in vodenja pri njegovi vlogi duhovne avtoritete, ki pomaga sobratom na njihovi poklicni poti z živim in razumnim spodbujanjem in pozornim osebnim spremljanjem; delovna avtoriteta edinosti, ki ustvarja družinsko ozračje, sposobno pospeševati medsebojno bratsko delitev in soodgovornost; pastoralna avtoriteta, ki vodi in usmerja vse osebe, dejanja in vire moči proti vzgojnim in evangelizacijskim ciljem, ki označujejo naše poslanstvo; oblast, ki zna sprejemati potrebne odločitve in zna zagotoviti, da bodo izpolnjene.

Poslanstvo: poslani mladim (K 26–48)

Medtem ko bratsko življenje nima iste pomembnosti in istih načinov uresničevanja v vseh redovih in kongregacijah, četudi je, kakor smo videli, redovni poklic po svoji naravi sklicanje in zato ustvarjalka bratstva, pa poslanstvo vsi priznavajo kot prvino identitete redovnega življenja. Ne bi moglo biti drugače, glede na to, da je poslanstvo redovnikov udeležba pri poslanstvu Cerkve, le-ta pa je nadaljevanje Kristusovega poslanstva. »Poklical je k sebi, katere je sam hotel. In odšli so k njemu. Postavil jih je dvanajst, ki jih je imenoval tudi apostole, da bi bili z njim in bi jih pošiljal oznanjat ter bi imeli oblast izganjati demone« (*Mr* 3,13–15).²⁷ Ravno v očeh sveta je poslanstvo to, kar daje redovnemu življenju pomembnost in učinkovitost.

Treba je torej razločevati med poslanstvom in med posebnimi cilji kake ustanove posvečenega življenja. Poslanstvo ne obstaja v opravljanju stvari, temveč bistveno v tem, da smo znamenje Božje ljubezni v svetu. Posebni cilji pa se identificirajo, posebej za apostolsko posvečeno življenje, s pastoralno dejavnostjo, pastoralnim in pospeševalnim delovanjem, ki ga redovniki opravljajo v različnih okoljih človeškega življenja. Ne obstaja identifikacija med biti in delati; delati mora biti posledica biti in njegova transparentna manifestacija. Poslanstvo je v resnici samo zgodovinski izraz Božje odrešenjske ljubezni, uresničene v poslanju Sina od Očeta in v poslanju, ki ga Jezus uresniči s poslanjem Svetega Duha apostolom.

²⁷ Gl. P. Chavez, *Duhovnost in poslanstvo*, v GVS 410, Rim 2011.

Zavest, da smo poslani, nas opozarja proti skušnjavi, da bi se hoteli polastiti poslanstva, njegovih vsebin, njegovih metod in razpolaganja z njim, namesto da bi bili mi razpoložljivi zanj.

Prav zato, ker oznanjamo nekega Drugega in ponujamo njegovo odrešenje, ne smemo oznanjati sebe in svojih načrtov. Naša naloga je ponavzočiti Božje odrešenje, tako da postanemo njegovi pričevalci. To poslanstvo vključuje vse naše bivanje in nas osvobaja tveganja – ne namišljenega – funkcionalizma, aktivizma in protagonizma.

Janezov evangelij na edinstven način izraža Božjo ljubezen v poslanstvu Sina, ko Jezus po srečanju z Nikodemom zatrjuje, da »Bog ni poslal Sina na svet, da bi svet sodil, ampak da bi se svet po njem rešil« (*Jn 3,17*). Markov evangelij pa zaključuje odlomek o pogovoru apostolov o vprašanju oblasti na podlagi branja, ki ga Jezus poda o svojem človeškem življenju: »Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, ampak da bi stregel in dal svoje življenje v odkupnino za mnoge« (*Mr 10,45*).

To je Jezusovo poslanstvo in tudi poslanstvo posvečenih. To je evangelij, to je vesela vest, za katero smo poklicani, da jo oznanjamo in učlovečimo, da svet napolnimo z upanjem. Vidite, zato ima posvečeno življenje še prihodnost v današnjem svetu. Ni dvoma, da nas bo jutri manj, a gotovo bomo morali biti bolj pomenljivi kakor včeraj.

Včasih se lahko zgodi, da smo poslani v kako skupnost, da opravljamo poslanstvo, ki ne ustreza našemu pričakovanju; ali bomo poslani v kak kraj, kjer naslovniki ne pokažejo nikakršnega zanimanja za to, kar smo in kar predlagamo. V takem trenutku se nam ponuja priložnost, da v nas dozori pomen poslanstva, iz preprostega razloga, da smo postavljeni pred vprašanja, ki pomagajo očistiti in dvigniti na teološko in ne zgolj na sociološko raven naše motivacije: »Kdo sem? Kdo me je poslal? Kdo so tisti, katerim sem poslan? Kaj moram storiti?« Tedaj se bom zavedel, da gre za moje življenje, pa tudi za njihovo.

Samo če bom takrat sposoben razumeti, da sem posvečen Bogu in zapisan mladim, da me je On poslal, da so mi bili oni zaupani, da je moje poslanstvo v tem, da sem jim sopotnik, da jim pomagam, da dam smisel

njegovemu življenju in opravi izbiro življenja, bom našel razloge in moč, da porabim svoje življenje zanje: »*se ti jaz... v vsej svobodi popolnoma darujem: zavežem se, da bom daroval svoje moči tistim, h katerim me boš poslal, zlasti najbolj ubogi mladini*« (K 24). Da bom to storil, mi je potrebna neka zelo preprosta stvar: odpreti vrata svojega srca, da si bom lahko polagoma pridobil njihova srca in jih oblikoval in usmeril h Kristusu, edinemu, ki lahko njihovo življenje napolni s smislom in srečo.

Tedaj nam ne bodo zadostovale ure med dnevom, porabili bomo manj časa za TV ali za druge konjičke, veliko več pa zato, da jim bomo popolnoma na razpolago: da jih sprejemamo, poslušamo in usmerjamo. Tedaj in samo tedaj nam bom svet postal bolj razumljiv, njihove težave bodo postale naše težave, njihovi dvomi, njihovi razlogi, njihovi strahovi, njihovo pričakovanje, njihove potrebe, da bi se naučili poslušati sami sebe, sprejeti sami sebe, odločati o samih sebi, skratka, da ne bi bili smo oporekovalci ali uporniki, temveč bi delovali pozitivno, opirajoč se na tiste stvari, v katere verjamejo.

Evangeljska korenitost v apostolskem poslanstvu ima smisel, se preverja in se meri po rasti pastoralne ljubezni, kakršna je bila don Boskova: »Za vas študiram, za vas delam, za vas živim, za vas sem pripravljen dati tudi življenje«. ²⁸ Ob taki razpoložljivosti bomo lažje pripravljeni iti v kraje, kamor nas kliče poslanstvo, kjer ni vsega udobja, ugodnosti, ne našega kroga nam dragih ljudi.

3.2. Salezijanski izraz evangeljske korenitosti: delo in zmernost

Ko smo prišli do te točke, si postavimo eno vprašanje: če je posvečeno življenje duša Cerkve in pomeni rezervo človeštva in terapijo za to družbo, kakšno posvečeno življenje je tedaj potrebno in pomenljivo za današnji svet? Odgovor je samo eden: *mistično, preroško in uslužnostno redovno življenje*, z evangeljsko korenitostjo tako osebno kot skupnostno, zato pa bogato človečnosti in duhovnosti ter vir upanja za človeštvo. Tudi

²⁸ Don Ruffino, *Kronika Oratorija*, GVS 110, zv. 5, str. 10.

naša družba je danes poklicana, da stopi na to pot in najde pota, da v okviru naše identitete izraža, kako lahko vsak salezijanec postane mistik, prerok in služabnik, posledično pa tudi vsaka skupnost.

Poslanstvo posvečenega življenja ima posebno preroško vlogo v Cerкви in v svetu. Predvsem rad rečem, da je že samo posvečenje preroštvo, v meri, v kateri pričuje za Božjo absolutnost in evangeljske svete, ki danes bolj kot kdaj plavajo proti toku, v družbi, ki jo zaznamuje sekularizem, verska brezbržnost in praktični ateizem. Evangeljske vrednote so preroško odklanjanje malikov, ki si jih je izdelal ta svet in jih predlaga človeku v češčenje. Posvečeno življenje je nadalje določeno, da postavlja pod vprašaj tiste osebe – posebno mlade – ki so se zaprle v popolnoma zemeljske cilje, z jalovim imanentizmom, saj je brez prihodnosti.

Posvečeno življenje, če ga živimo v polnosti in v veseli hvaležnosti, je prerokba dokončnih stvarnosti, končne usode vsega stvarstva, zgodovine in veselja. Gre za prerokbo, ki je danes potrebna bolj kot kdaj prej, prav zato, ker je naša postmoderna doba označena z zahodom človeških upov in izgubo utopij, ki obsoja ljudi v pragmatizem, učinkovitost in funkcionalnost, brez vere, brez upanja in brez ljubezni.

Posvečeno življenje je preroško znamenje, kadar napravi navzočo, vidno in verodostojno *prvenstvo Božje ljubezni* in zanj pričuje z močnim čutom občestva in bratstva, v slogu življenja služenja ubogim in od sveta zapuščenim, ki spravljajo v žalost cele predele družbe in zatamnjujejo ljubečo Božjo navzočnost. Zavedamo se in smo prepričani, da »je brez vere, brez blagohotnega pogleda svet preveč zloben za Boga, da bi ta bil dober, da bi dobri Bog obstajal.«²⁹

Prvenstvo Božje ljubezni varuje posvečenega pred voluntaristično in perfekcionistično skušnjavo. Prizadeva si ne zato, ker *mora* doseči popolnost, vzeto abstraktno ali s popolno kontrolo nad seboj. Njegovo vsakdanje prizadevanje in njegov napor sta oblika, s katero *odgovarja* na ljubezen, neskončno večjo od njegovih dejanj in naporov. Ker je bil in je še

²⁹ B. Lonergan, *Metodo in teologia*, Sígueme, Salamanca 1988, str. 118.

nenehno in brezpogojno ljubljen, odgovarja brezpogojno. Korenitost je torej vedno izraz hoje za njim. Misel »pojdi in prodaj vse« je bila izrečena v srečanju in med razgovorom, ki se odpira v pogledu ljubezni (»se je ozrl vanj«) in zaključi s povabilom na medsebojno delitev in v družbo z njim (»hodi za menoj«) (gl. *Mr* 10,21).

Središče načrta našega življenja posvečenih ni, da bi morali biti popolni ali koreniti, ampak da bi bili »znamenja in nosilci« ljubezni, ki je bila pred našim odgovorom, ki nas je prevzela in bila za temelj našemu »da« za vedno (gl. *K* 2). Najtrdnější preizkus za razločevanje med voluntarizmom in hojo za Kristusom je veselje. Ono dovoli tudi, da preverimo kakovost dela in zmernosti. Žalostna strogost in prizadevnost pri delu, ki odpravi vedrino z obraza in pogasi nasmeh, je znamenje, da je treba nekaj preurediti. To globoko zadeva tudi »obličje« kake skupnosti: vesela skupnost je jasno in razvidno znamenje »dobrega zdravja« v poklicu, zaradi česar je »privlačna« in gostoljubna.

Delo in zmernost

Ker je 27. VZ tesno povezan s 26. VZ, menim, da njun odnos lahko izrazimo z eno bogatejših in bolj znanih salezijanskih »ikon«: **sanje o osebi z desetimi diamanti**. O teh sanjah je razmišljal tudi 25. VZ, ki je poglobljajl temo o salezijanski skupnosti. Ko pa je 26. VZ predlagal, da bi »ponovno začeli pri don Bosku, da bi vzbudili srce vsakega salezijanca s karizmatično identiteto in apostolskim navdušenjem«, se je poglobljajl v plašč te osebe zlasti s prednje strani, to je v svoje pričevanje za Boga s tremi diamanti »izredne veličine in sijaja«: z vero, upanjem in pastoralno ljubeznijo. Ko sem namreč govoril o petih tematskih sklopih 26. VZ, sem pisal, da gre v resnici za eno samo temo: program don Boskovega duhovnega in apostolskega življenja,³⁰ ki ga ravno teologalno življenje namerava pospeševati in uresničevati.

Ne smemo pozabiti, da ima plašč dve strani. Trije diamanti, nameščeni na prsih, se nanašajo na salezijansko mistiko, ki je osredinjena na »da

³⁰ 26. VZ, Predstavitev, str. 10.

mihi animas«, to je na pastoralno ljubezen, ki jo spremljajo tri teologalne kreposti. Pet diamantov na hrbtu sestavlja salezijansko asketiko. Dva diamanta o delu in zmernosti, ki sta dobro vidna na ramah, podpirata celoten plašč in »služita za stičišče med mističnim in asketskim vidikom, ki ju skupaj vložimo v vsakdanje življenje«. ³¹

Ob predstavitvi teh sanj je Egidij Viganò zapisal: »Vsebina sanj gotovo podaja v don Boskovi misli pomemben okvirni odnos za našo poklicno identiteto. Izbiri in organsko predstavitev določenih značilnosti moramo gledati kot pristno osebno izkaznico salezijanskega obličja; v njem najdemo pristen oris naše fiziognomije. Zato nam don Bosko pravi, da nam skrb za te značilnosti zagotavlja prihodnost našega poklica v Cerkvi, medtem ko zanemarjanje teh značilnosti razkraja naše bivanje.« ³²

18. člen konstitucij, ki ima za naslov ravno Delo in zmernost, prikaže to geslo kot »za nas neločljivo« ³³, kot bistveno prvino salezijanskega duha, »geslo in značilnost salezijanca«; ³⁴ »obe roki, s katerima nam bo,« je zapisal don Bosko, »uspelo premagati vse in vsakega.« ³⁵

Ko že govorimo o 27. VZ, bi lahko dejali, da le-ta pomeni salezijanski način razumevanja in uresničevanja »evangeljske korenitosti«, »v katere konkretnosti se utelešajo, uro za uro in dan za dnem, ideali in dinamizem naše vere, našega upanja in naše ljubezni.« ³⁶ Don Bosko je hotel samo ustanoviti družbo redovnikov »z zavihanimi rokavi«, ki bi bili 'vzorec zmernosti'. ³⁷ Konstitucije namreč pravijo: »V delu in zmernosti bo naša

³¹ E. Viganò, »Vigilate, conla cintura ai fianchi e le lampade accese!«, v GVS 348, Rim 1994, str. 25.

³² E. Viganò, Profilo del salesiano nel sogno del personaggio dei dieci diamanti, v GVS 300, Rim 1981, str. 5.

³³ E. Viganò, Interioridad apostolica, Reflexiones acerca de la gracia de unidad como fuente de la caridad pastoral, CCS, Madrid 1990, p. 68.

³⁴ MB XII., str. 466.

³⁵ Don Bosko, *Pismo duh. Jožefu Fagnanu*, 14. XI. 1877, v E. Ceria, *Epistolario*, zv. III., Turin 1959, str. 236.

³⁶ E. Viganò, Don Bosco Santo, v GVS 310, Rim 1983, str. 12.

³⁷ L. Ricceri, Lavoro e temperanza« contro l'imborghesimento', v GVS 276, Rim 1974, str. 8–9.

družba cvetela.«³⁸ »Iskanje udobnosti in blaginje pa bo njena smrt.«³⁹

»Za don Boska delo ni zgolj trenutna zaposlitev v kateri koli dejavnosti, četudi utrujajoča. Toda *predanost poslanstvu z vsemi sposobnostmi in s polnim delovnim časom*«⁴⁰ je sredstvo svetosti.⁴¹ »Salezijanec se predaja svojemu poslanstvu z neutrudljivo dejavnostjo, v prizadevanju, da bo vse opravljeno preprosto in v pravi meri. Ve, da je s svojim delom udeležen pri Božjem stvariteljskem delu in da sodeluje s Kristusom pri gradnji kraljestva. Zmernost utrjuje v njem varovanje srca in obvladovanje samega sebe in mu pomaga, da ohranja vedrino. Ne išče izrednih pokor, sprejema pa vsakdanje zahteve in odpovedi zaradi apostolskega dela: pripravljen je prenašati vročino in mraz, napore in zaničevanje, kadarkoli gre za Božjo slavo in za zveličanje duš« (K 18).

Razlaga, ki jo k temu členu podaja »načrt življenja don Boskovih salezijancev« pravi, da »besedilo Pravila predvsem poudarja vlogo, ki jo imata »delo in zmernost« v življenju in poslanstvu družbe. Za don Boska sta to program življenja (»geslo«, ki se povezuje z »da mihi animas, cetera tolle«) in zagotovilo prihodnosti.«⁴²

In nadaljuje: »V našem izročilu sta ti dve prvini neločljivo povezani. V sanjah o desetih diamantih dva diamanta, delo in zmernost, položena na obe rami, nekako podpirata plašč osebnosti. Na salezijančevi podobi in v apostolskem življenju delo in zmernost ne moreta biti ločeni: imata vlogo dopolnilnosti, ki se medsebojno spodbujata in podpirata. Samo življenje zahteva na eni strani navdušenje, na drugi pa odpoved, na eni strani prizadevanje, na drugi pa mrtvičenje.

Opozoriti moramo, da sta v salezijanskem gledanju »delo in zmernost« prikazana v pozitivnem smislu. *Delo* poganja osebo k delovanju, jo

³⁸ MB XII., str. 466.

³⁹ Gl. MB XVII., str. 272.

⁴⁰ J. Vecchi, *Spiritualità Salesiana, Temi fondamentali*, LDC, Leumann 2001, str. 101.

⁴¹ L. Ricceri, *La preghiera*, v GVS 269, Rim 273, str. 45.

⁴² *Il Progetto di vita dei Salesiani di don Bosco*, Guida alla lettura delle Costituzioni, Rim, 1986, str. 196.

spodbuja k iznajdljivosti, jo sili k določeni potrditvi same sebe in jo pošilja svetu; kakovosti dela so na primer živahnost, spontanost, velikodušnost, podjetnost, nenehno posodabljanje in seveda združenje z brati in z Bogom. *Zmernost*, ki vodi do obvladovanja samega sebe, je »os«, okoli katere se vrtijo druge umirjajoče kreposti: zdržnost, ponižnost, krotkost, prizanesljivost, skromnost, umerjenost, treznost, gospodarnost in preprostost, strogost; to vse skupaj ustvarja celotno obvladovanje samega sebe. Na ta način postaja zmernost vaja za sprejemanje ne lahkih ne všečnih zahtev vsakdanjega dela ... Za nas, je zapisal Viganò, »mera naše salezijanske zmernosti ni vsota odpovedi, temveč rast v pastoralni in vzgojni ljubezni«. ⁴³

Zdi se mi pomembno podčrtati tudi odnos med delom in zmernostjo. Delo ima asketsko značilnost; izogiba se neurejenega dela, ki v sobratu poraja stres; potrebna je samodisciplina in spodoben počitek. Da bi se izognili tveganju prostovoljskega napora, je tudi zmernost postavljena na mistično obzorje ali pa ima nov pomen poslanstva.

Ko iščemo povezavo med don Boskovim programom »da mihi animas, cetera tolle« in salezijančevim geslom »delo in zmernost«, bi lahko dejali, da je delo vidljivost salezijanske mistike in izraz navdušenja za duše, medtem ko je zmernost vidljivost salezijanske asketike in izraz gesla »cetera tolle«. Tudi v tem srečujemo nepretrgano povezavo med 26 in 27. VZ.

Delo

Zelo je znano veliko spoštovanje, ki ga je don Bosko gojil do dela, vse do tega, da je prišel do določenega »pohujšanja«, če se držimo besed Alberta Caviglie, ki je, govoreč o don Bosku, dejal: »Poglejte pohujšanje svetnika: večkrat reče 'delajmo' kot 'molimo'⁴⁴. Obstajajo namreč navedki, ki jih najdemo pri njegovem spodbujanju k delu: »Poglejte,« je dejal HMP v Alassiu 1877: »kadar grem v zavode in vidim, da je veliko dela, sem miren. Kjer je delo, ni hudobnega duha.«⁴⁵ In ob neki drugi priložnosti: »Kdor hoče vstopiti v družbo, mora imeti rad delo ... Naj storijo, da mu nič ne manjka, vendar

⁴³ P. t., navedek: E. Viganò, *Un progetto evangelico di vita*, LDC, Turin 1982.

⁴⁴ Gl. E. Viganò, *Un progetto evangelico di vita*, str. 102.

⁴⁵ MB XIII., str. 116.

mora delati ... Nihče naj ne vstopa z upanjem, da bo držal roke navzkriž ...«⁴⁶ Zato je lahko obljubil salezijancem »kruh, delo in nebesa« in se je drznil zatrditi, da »kadar se bo zgodilo, da kak salezijanec omaga pri delu za duše, tedaj boste lahko rekli, da je naša družba doživela veliko zmagoslavje«. ⁴⁷ On sam je delal ogromno, da ni umrl zaradi bolezni, temveč izčrpan od preobilenega dela, kakor je izjavil zdravnik, ki je zanj skrbel. ⁴⁸ Teh nekaj izjav naj bo dovolj, da bomo prepričani, da je delo značilno znamenje salezijanca, značilnost naše narave, ki nas vodi do naših izvirov.

Zaradi tega v don Boskovih časih niso sprejeli v družbo takih, ki jih je on imenoval »lenuhe« oziroma takih, ki se ne znajo sami oprijeti kakega dela, so leni in zanikrni, se ne lotijo trdega dela; za nas salezijance je merilo poklicnega razločevanja.

Razumemo, da bi z enostranskim poudarjanjem dela, ki ga potrjujejo s posameznimi don Boskovimi izjavami, lahko opravičili vedenje številnih sobratov, ki so pretirano zagledani v »svoje« delo ali ki iz dela, ki ga opravljajo, opravljajo delo, čeprav apostolsko, kot edini cilj svojega posvečenega življenja. To ni don Boskova misel. On je povezoval delo z »združenjem z Bogom«, nepretrgano izročilo od prvih salezijanskih rodov naprej je skovalo izraz »posvečeno delo«. ⁴⁹ Delo je apostolsko poslanstvo«. Če izgubimo izpred oči, da je On tisti, ki pošilja tger s pomočjo svojega Duha podpira in določa, kakšen je cilj poslanstva, tvegamo, da bomo iz dela napravili »malika«. Torej ni vsako delo že apostolsko.

Delo »v neodvisnosti« ni značilnost nas salezijancev; nasprotno, poklicani smo, da »živimo in delamo skupaj« (K 49), dobro vedoč, da to ne bo vedno pomenilo delati »drug ob drugem«, v istih okoljih in ob istih časih, temveč po načrtu, ki si ga skupaj delimo, skupaj podpiramo in preverjamo, kajti »v ozračju bratskega prijateljstva si delimo veselje in trpljenje in si soodgovorno izmenjavamo izkušnje in apostolske načrte« (K 51). Krajevna in inšpektorial-

⁴⁶ MB XIII. str. 424.

⁴⁷ Gl. MB XVII. str. 273.

⁴⁸ Gl. MB XVIII., str. 500.

⁴⁹ Gl. J. Vecchi, *Quando pregate, dite: Padre nostro ...* « v GVS 374, Rim 2001.

na skupnost sta obzorje, v katerem velikodušno porabljamo svoje moči.

Dodajmo še razmišljanje o »profesionalnosti« pri delu, o čutu odgovornosti, ki mora spremljati katerokoli delo in še bolj tisto, kateremu mi rečemo »apostolat«. Površnost, improvizacija, monotono ponavljanje tistega, kar več ne ustreza naslovnikom, alergija na razmišljanje in na načrtovanje niso znamenja za »apostolsko gorečnost«, temveč bolj za »lenobo«.

Običajno skupno razmišljanje s sobrati in laiki, določanje nekaterih mogočih ciljev, določanje časa za pripravo, opravljanje tankovestne in iskrene preveritve, izboljšave v luči izkušnje, primerjanje z navodili družbe in krajevne Cerkve, natančno branje znamenja časov, uporaba sredstev, ki nam jih daje znanost, so samo nekatere značilnosti lastne resnobe in našega poštenega dela.

Razmišljanje Viganaja je še vedno veljavno in aktualno: »Prihajamo k ubogim, med ljudsko kulturo. Božji načrt pa je, da smo za revne, za ljudstvo [...]. Smo v zarji nove kulture, ki jo spodbuja civilizacija dela; sedaj je doba tehnike in industrije, kjer ima delo osrednje mesto. Kadar torej govorimo o lastnem delu, bi se morali čutiti »preroke« in ne zgolj »askete«. O delu moramo govoriti poglobljeno in obširno. To ni samo moralizem vedenja, temveč bi morala biti verska prerokba, kjer obstaja tudi ne majhen prostor za askezo, kjer pa obstaja celotno pričevanje za današnje ljudi, ki je evangeljsko koristno za svet dela.⁵⁰ Prav kakor je bilo rečeno, je don Bosco znal vedno odgovoriti na vzgojne in socialne potrebe svojega časa, z genialno izvirnostjo, da je vzgajal z *delom in za delo*; iz dela je napravil vzgojno sredstvo, pa tudi način in vsebino življenja.⁵¹

Mi bi seveda radi razmišljali o načinu, kako vera, upanje in ljubezen spodbujajo salezijanca, da ni samo oseba, vpeta v spreminjanje sveta s svojim delom, temveč tudi velik delavec v Cerkvi. S tega vidika je to, kar označuje salezijanca, ne le kakršen koli poklic, temveč je poklic posvečenega apostola; ni čudno torej, da govorimo o »poklicnosti« »salezijan-

⁵⁰ E. Viganò, *Un progetto evangelico di vita*, n. d. str. 106s.

⁵¹ Gl. P. Broccardo, Don Bosco. Profondamente uomo, profondamente santo, LAS, Rim 2001, str. 119–120.

čevega dela«, prav zato, ker ga gledamo v odnosu do poslanstva, je pedagoško, pastoralno, vzgojno, usposobljeno in posodobljeno z odnosom do človeških znanosti in teoloških disciplin, ki ga živimo v salezijanskem slogu, »tako da skušamo vse storiti preprosto in umerjeno«. »To je delo, ki končno oblikuje duhovno fiziognomijo salezijančeve osebe.«⁵²

Tekst v konstitucijah namreč poudarja, da salezijanec s svojim delom sodeluje s stvariteljskim Božjim delom in s tem napravlja svet bolj človeški ter sodeluje s Kristusom pri odrešenjskem delu. Tako se salezijanec izenači ne samo s svojo strokovnostjo, temveč s svojim poklicem. Zato »neutrudna delavnost«, o kateri govori 18. čl. konstitucij, ne pomeni ne razgibanosti in ne aktivizma, temveč apostolsko delo za zveličanje duš in za lastno posvečenje.

Duhovno življenje in delovno prizadevanje označujejo vsakega salezijanca, pa naj bo to duhovnik ali pomočnik; delo je vidik skupne karizmatične identitete. Na drugi strani pa ima vsaka od dveh odlik salezijanskega posvečenega življenja svoj poseben način kako živeti delo, s prevladujočimi pozornostmi na duhovniškem ali laiškem področju, ne da bi posebej poudarjali eno ali drugo. Prav zato se noben salezijanec, kakršna je že oblika poklicnega dela, ne brani ročnega dela, s katerim skrbi za zavod in za lepoto vzgojnega okolja ter vzgaja mlade za tako delo.

Zmernost

Ko je Egidij Viganò razlagal sanje o desetih diamantih, je podal precej globoko in aktualno razlago o zmernosti: »Pojmujemo jo kot varovanje samega sebe, brzdanje nagnjenj, nagonov, strasti, skrb za razumnost, prelom s posvetnostjo, ne da bi bežali v puščavo, temveč da ostanemo med ljudmi z obvladovanjem lastnega srca, da smo v svetu, a ne od sveta. Taka zmernost je bistvena temeljna drža, drža obvladovanja samega sebe ... Upravičeno govori teološko izročilo o zmernosti kot o eni od »glavnih kreposti«: je kot vrtilna os, na katero so pritrjene različne in dopolnilne drže obvladovanja samega sebe. Pogledajmo, kakšne kreposti se vrtijo okoli osrednjega jedra zmernosti: *zdržnost*, proti težnjam pohotnosti; *ponižnost*, proti težnjam ošabnosti ...;

⁵² J. Vecchi, *Spiritualità salesiana*, n. d. str. 102.

krotkost, proti težnjam jeze ...; *prizanesljivost*, proti izbruhom jeze ...; *prizanesljivost* proti določenim nagnjenjem do krutosti in maščevanja; *sramežljivost* proti nečimrnosti telesa (moda); *treznost* in *zdržnost* proti nezmernosti v pijanci in jedi; *varčevanje* in *skromnost* proti razsipnosti, zapravljanju in luksuzu; *strogost* v načinu življenja (špartansko življenje) proti skušnjavam udobja.«⁵³

Pravzaprav gre za potrebno *krščansko askezo*, ki jo današnja družba, močno pod vplivom hedonizma in etičnega relativizma, tako malo ceni in jo v imenu absolutne svobode, ki zameta vsako omejitev in jo v imenu spontanosti narave in ideologij ima za odtujevalno nevrozo. Pomanjkanje askeze je posledica in izraz zametanja Boga. Smisel, opravičevanje in rodovitnost krščanske askeze najdemo v zvestobi skrivnosti Kristusove smrti in vstajenja.

Prav tako ne smemo pozabiti, da je delo med najrevnejšimi, bližina s tistimi, ki trpijo, povezanost z ljudskimi okolji ter delitev veselja in upanja, žalosti in tesnobe«⁵⁴ številnih moških, žena in mladih, ki se le s težavo preživljajo, mogočna spodbuda za vsakogar od nas in za naše skupnosti in torej za življenje v skromnosti, zadovoljnosti z najnujnejšim in zmernosti. Uboogi lahko postanejo naši pristni »oblikovalci«, saj nas vsak dan prosijo, naj bomo zvesti zaobljubi, ki smo jo izrekli, da bomo dali zanje svoje življenje.

Drži, da »mora askeza biti povezana z antropologijo kulture časa, v katerem živimo. Danes pa mora zmernost upoštevati poglobljeno pojmovanje človeka, odkritij, ki so jih pridobile antropološke znanosti (zlasti psihologija), značilnosti naše somatske stvarnosti, globoko vrednost spolnosti, proces personalizacije, razmeri pluralizma, pomembnost skupnostne razsežnosti in zahteve socializacije.«⁵⁵

Torej krščanska askeza, ki upošteva harmonično povezavo med dušo in telesom; ki odpira ljudi k darujoči se ljubezni; ki bo sposobna krščansko se spoprijeti z odtujitvami, ki jih obsega moderno življenje: »stres«, monotono

⁵³ E. Viganò, *Un progetto evangelico di vita*, n. d. str. 119sl. Zanimiva je uporaba zmernosti poleg dela, bratskega življenja, sloga osebnega življenja in kontemplacije, ki jo najdemo v J. VECCHI, *Spiritualità...*, n. d. str. 105–106.

⁵⁴ Drugi vatikanski cerkveni zbor, *Gaudium et spes* št. 1.

⁵⁵ E. Viganò, *Un progetto evangelico di vita*, n. d., str. 125sl.

delo, površni odnosi. Potrebna je askeza molka v civilizaciji hrupa, z namenom, da se ne izgubi v kopičenju pomenov; askeza, ki zna obvladovati sredstva družbenega obveščanja, spanje, zabavo, hrano, čute itn. .... Rodovitnost askeze se ne računa po teži odpovedi ali velikosti naporov, temveč po njenem napredku v ljubezni do bližnjega in po evangeljski učinkovitosti. Kakor so asketi vseh časov, tako je tudi don Bosko poudarjal neločljivo povezanost med telesnim zatajevanjem in molitvijo: »Kdor ne zatajuje telesa, ne more moliti.« Zmernost je nepogrešljiva za svetost, prav zato, ker ustvarja tisto svobodo duha, ki nas napravi sposobne za ljubezen do skrajnih meja.

Razmišljanje o don Boskovi askezi poleg okoliščin, ki so jo označevale, nam ima danes veliko povedati. Don Bosko je bil svet vzgojitelj, ki je ljubil globoko in je znal delati tako, da so ga tudi drugi ljubili, ter je živel zmerno v junaški stopnji. To, kar je don Bosko naročal don Rui, ko ga je pošiljal kot mladega ravnatelja v Mirabello, »poskrbi, da te bodo imeli radi«, je mogoče samo z močno askezo, ki se poraja iz življenja v zmernosti.⁵⁶ Za don Boska je le-ta vedno v službi mistike gesla »da mihi animas«, ker je vzgojna vaja za darovanje sebe v ljubezni: »Gospod, pomagaj mi, da bom reševal mladino z darom zmernosti.« Zato mora salezijanska zmernost biti vesela, vsakodnevna, plemenita, preprosta, razumna, junaška, vabljliva, ki se kaže v vedrem, izžarevajočem in veselem salezijančevem obličju.

3.3. Pogoji za uresničevanje teme

Da bi zlahka konkretizirali temo in uresničili cilje 27. VZ, moramo zagotoviti nekatere pogoje, tako da sprožimo postopke, pospešujemo spreminjanje miselnosti in menjavo nekaterih struktur.

Postopki, ki jih je treba uvesti

27. VZ si zadaja kot cilj pomagati vsakemu sobratu in skupnosti, da zvesto živi don Boskov apostolski načrt in tako še naprej krepi našo karizmatično identiteto.

⁵⁶ Gl. E. Viganò, *Studia di farti amare. Commento alla Strenna*, Rim 1984.

S tem bomo naše salezijansko posvečeno življenje napravili vidno, zaupanja vredno in učinkovito; tako bomo sposobni mladim prepričljivo predložiti salezijansko življenje kot načrt življenja, ki se ga spleča privzeti in tako dati poklicno rodovitnost naši navzočnosti.

Iz teh ciljev se porodijo nekateri postopki, ki jim moramo dati prednost, ker so kot temeljna pota, ki jih moramo prehoditi za doseg ciljev.

Prvi postopek se tiče načina, kako naj danes živimo svoj *poklic posvečenega življenja* v milosti edinosti in v veselju kot pričevanju evangeljske korenitosti in našega značilnega načina dela in zmernosti.

Drugi postopek se tiče *poznanja don Boska*, ki ga moramo nenehno poglobljati in ga napraviti za navdih pri našem duhovnem in pastoralnem delu, tako osebno kot v skupnosti.

Tretji postopek se tiče *življenjskega, osebnega in skupnostnega odnosa do konstitucij*, ki je don Boskov apostolski načrt in sestavlja našo karizmatično identiteto, ki jo moramo živeti v poklicni zvestobi in veselju.

Miselnost, ki jo je treba spremeniti

Tu je treba ponovno zavzeti tiste drža, ki so že opisane v institucionalnih in osebnih izzivih, ki jih moramo menjati, tako v uresničevanju poklica kot v izvajanju poslanstva.

Predvsem je treba gojiti *pozornost do kulture in kultur*, tako da ustvarimo skupno miselnost, ki bo znala izrabiti priložnosti, ki jih nudijo kulturni izzivi, zlasti z odnosom do postmodernizma, inkulturacije, medkulturnosti in sekularizacije.

Nadalje je treba poglobiti *cerkvene izzive*, tako da bomo našli pota, da damo odgovor na zahteve nove evangelizacije, na prenovitev posvečenega življenja in na preseganje relativizma.

Skrbeti moramo tudi za rast *kulture naše družbe*, posebno v odnosu do formativnih zahtev resnega poklicnega razločevanja in učinkovitega osebnega spremljanja, do skupnih kriterijev glede našega pastoralnega dela, do oblikovanje voditeljev (leaders) sobratov, mladih in laikov.

Nazadnje moramo spremeniti miselnost na *osebni ravni*, s ciljem, da pospešujemo preseganje oblik in slogov individualizma, poglobljamo identiteto posvečenega življenja in si pridobimo čustveno in spolno zrelost.

Strukture, ki jih je treba spremeniti

Spremeniti je treba tudi nekatere strukture, ki se tičejo našega načina življenja in organiziranja, da bomo dosegli temelji cilj 27. VZ, oziroma tako, da bomo dejansko in v polnosti živeli don Boskov apostolski načrt.

Predvsem je treba spremeniti slog in organizacijo *življenja skupnosti*: treba jo je okrepiti, zagotoviti ji količinsko in kakovostno trdnost, uravnotežen odnos med skupnostjo in ustanovo, poenostaviti zapletenost ustanov, tako da bomo ponovno opredelili vloge in preuredili navzočnosti.

Nadalje je treba spremeniti način navzočnosti in izvajanja *vloge ravnatelja* skupnosti; zagotoviti je treba kakovost ravnatelja; treba je že v začetni formaciji pripravljati vse sobrate na vodstvo (»leadership«), tako da usposabljammo ravnatelje, da bodo opravljali nalogo spremljanja, jim pomagali, da animirajo in motivirajo redovno in vzgojno pastoralno skupnost, in jim zagotavljali potrebno pomoč, da bodo lahko opravljali svoje temeljne naloge.

Končno je treba menjati način vodenja *osebnih moči*; treba je okrepiti vključevanje in karizmatično vrednotenje virov moči, tako da iščemo nove moči, povečujemo čut za salezijansko družino, gojimo soodgovornost laikov in tako zagotavljamo karizmatični razvoj navzočnosti v okolju.

4. SKLEP

Zaključujem to pismo o sklicanju 27. VZ in vabim vas vse kot tudi skupnosti in inšpektorije, da bi od sedaj naprej pospeševali tiste držbe in tisto okolje, ki konkretno uresničujejo geslo »delo in zmernost«. Tako bomo lahko »priče evangeljske korenitosti«, ki jo pričakuje Cerkev, družba in mladi, in se vrnili k bistvu evangelija, ki ga je don Bosko tako ljubil in ga hotel imeti.

To je sprejemljiv odgovor, ki ga lahko damo tistemu, ki kot tisti novinec, ki mi je pred nekaj meseci pisal, pričakuje, da naše vsakdanje življenje ne bo

stvarna ovira, da bi Jezus dobil mlade učence in apostole, ki bodo pripravljene, da bodo vesele in verodostojne priče evangeljske korenitosti. Gre za mlade, ki prihajajo v naše skupnosti prepričani in navdušeni nad svojim poklicem, ki pa včasih naletijo na drugačno redovno življenje; ne ujema se s tistim, ki so jim ga prikazali med navduševanjem za poklic in v začetni formaciji.

Kakšen bi se lahko izgovarjal, češ da ti mladi gojijo idealno podobo posvečenega življenja, življenja, ki v stvarnosti ne obstaja. Vsekakor, kadar zaslišijo besede *ubog, čist in pokoren* ali klic, da si prisvojijo »način, da bi bili in delovali kakor Jezus, ki je bil pokoren, ubog in čist«, bi pričakovali, da bodo našli zvesto hojo in velikodušno posnemanje Jezusa, kakor so storili številni mošče in žene od časov prvotne Cerkve, ki so, ko jih je usvojila Gospodova oseba, pustili vse stvari in ljudi, da so le postali njegovi učenci in pričevalci.

V tem trenutku je samo ob sebi umevno, da se nam postavi vprašanje »ali je sploh mogoče živeti kot Kristus?«. Vprašanje vsekakor ni retorično. Nastaja ob podobi posvečenega življenja, ki ga načrtujemo z našim slogom življenja (hrana, pijača, oblačenje, uporaba časa itn.), z našo molitvijo, našimi medosebnimi odnosi v skupnosti, našo predanostjo in strokovnostjo pri uresničevanju poslanstva. Obstajajo sobratje, ki živijo z velikim veseljem, velikodušno, zvesto in korenito, pa spet drugi, ki si ustvarjajo lagodno življenje, individualistično, ki se ne zanimajo za druge, za mlade in uboge.

Samo po sebi je jasno, da je prav zato, ker je življenje najdragocenejši dar, ki ga imamo, odpoved sebi, odpoved ženi, otrokom, hiši, organiziranju življenja po svojem osebem načrtu, in ko vse to izročimo Kristusu v družbi za ubogo in zapuščeno mladino, vredno samo s pogojem, da resno sprejmemo prizadevanje, da v sebi ustvarimo njegovo podobo in bomo njegove priče. Ne moremo skrčiti družbe v ustanovo družbenih ali pastoralnih uslug. Vsi mi smo družina, porojena ne iz mesa ali krvi, temveč iz Svetega Duha, ki nas sklicuje in združuje v skupnost Kristusovih učencev in apostolov za mlade, po don Boskovih stopinjah.

Včeraj kakor danes nas Bog kliče k svetosti salezijanskega življenja. To pa je mogoče, če živimo kot Kristus, kot je živel naš ljubljani ustanovitelj in oče, z neizmernim veseljem, simpatijo, žarečim obrazom, pa vendar z veliko evangeljsko korenitostjo, ki je izražena v geslu »delo in zmernost«.

5. MOLITEV K SV. JANEZU BOSKU

Če upoštevamo, da je 27. VZ na eni strani cilj priprave na dvestoletnice rojstva našega ljubljenege ustanovitelja in očeta, hkrati pa izhodišče za novo obdobje družbe, vas prosim, da molite molitev k don Bosku, ki sem vam jo že priporočil za to triletnje 2012–2015. To je večerna molitev, ki ustreza jutranji izročitvi Mariji Pomočnici.

Sveti Janez Bosko, oče in učitelj mladine!

*Dojemljiv za darove Svetega Duha
in odprt za razmere svojega časa,
si bil za mlade – zlasti male in uboge –
znamenje prednostne Božje ljubezni.*

Bodi naš vodnik na poti prijateljstva z Jezusom,
*da bomo v njem in njegovem evangeliju
našli smisel svojega življenja in izvir prave sreče.*

Pomagaj nam, da bomo velikodušno opravljali poklic,
*ki smo ga prejeli od Boga,
da bomo v vsakdanjem življenju ustvarjali občestvo
in v povezanosti z vso Cerkvijo
navdušeno sodelovali pri graditvi civilizacije ljubezni.*

*Izprosi nam milost vztrajnosti,
da bomo v duhu blagrov živeli dosledno krščansko življenje.
Daj, da se bomo pod vodstvom Marije Pomočnice
nekoč mogli srečati s teboj v veliki nebeški družini. Amen.*

Pascual Chávez V.
vrhovni predstojnik

